Ազգ
Azg armenian daily
27 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 174 (2378)

Իրանը չի աջակցի Ամերիկային

ԹԵՀՐԱՆ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրանի հոգեւոր առաջնորդ այաթոլլահ Խամենեին սեպտեմբերի 26-ին հայտարարել է, որ Աֆղանստանի դեմ հնարավոր հարձակման դեպքում Իրանը որեւէ կերպ չի օգնի ԱՄՆ-ին ու դաշնակիցներին: Ըստ «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ» ռադիոկայանի, Խամենեին հայտարարել է, որ ահաբեկչության նկատմամբ ԱՄՆ-ի վերաբերմունքը իր բնույթով մեծամիտ եւ իմպերիալիստական է: Այդուհանդերձ Իրան այցելած Եվրամիության պատվիրակությունը շնորհակալություն է հայտնել Իրանի իշխանություններին՝ հայտարարելով, որ համաձայնության եզրերը ավելի շատ էին, քան անհամաձայնության:

Քաբուլում հրկիզվել է ԱՄՆ դեսպանատունը

ՔԱԲՈՒԼ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 26-ին Քաբուլում կայացել է հակաամերիկյան բազմահազարանոց բողոքի ցույց, որի ժամանակ այրվել է Աֆղանստանում ԱՄՆ-ի դեսպանատան շենքի մի մասը: 1989 թվականից ի վեր դեսպանատան շենքում չի աշխատել ոչ մի ամերիկացի: Ցուցարարները քարկոծել են նաեւ ՄԱԿ-ի ներկայացուցչությունը: Բոլոր ցույցերն անցել են իշխանությունների համաձայնությամբ:

1700

«Տեր, նայիր այս ժողովրդին»

Աղոթեց պապը Ծիծեռնակաբերդում

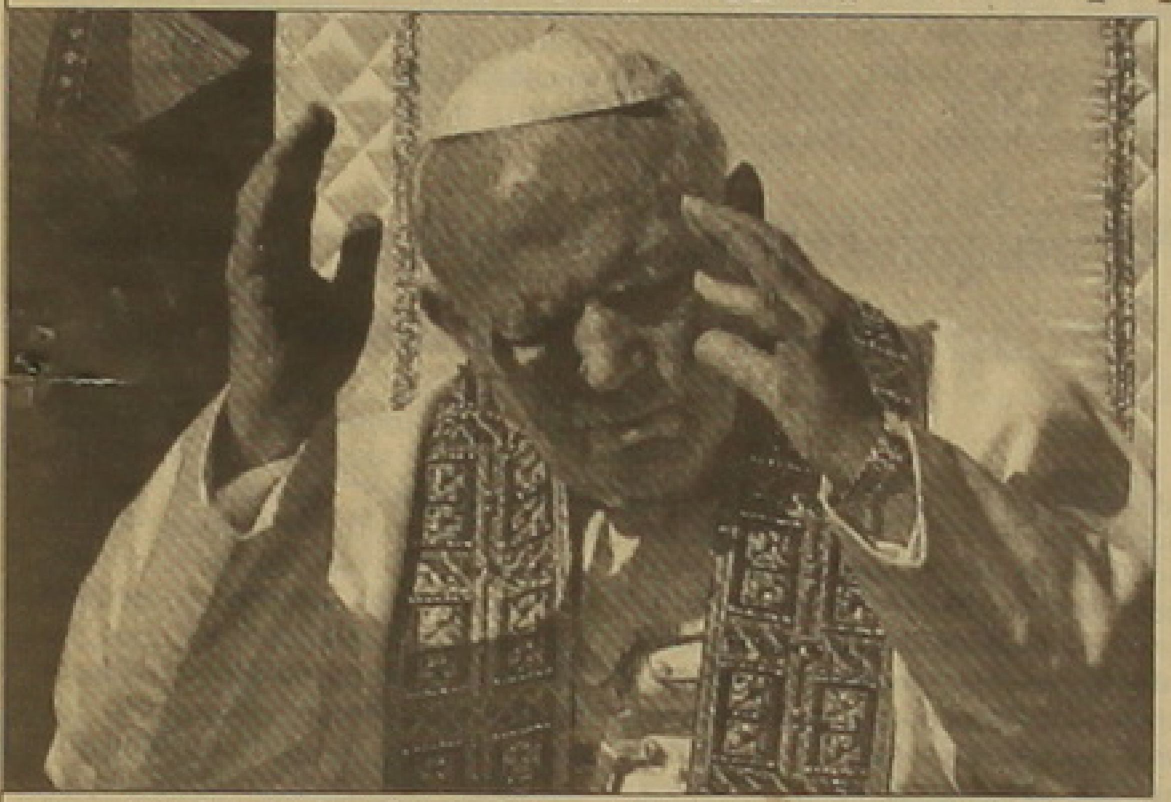

Երեկ ավարտվում էր Հռոմի Հովհաննես Պողոս Բ պապի այցելությունը Հայաստանում:

Առավոտյան նա քաղաքավարական այց կատարեց Հայաստանի Հանրապետության նախագահին: Տեղի ունեցավ կաթոլիկ եկեղեցու քահանայապետի եւ Հանրապետության նախագահի առանձնազրույցը, որի վերջին հատվածին միացավ նաեւ Ն.Ս.Օ.Ս.Ս. Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը:

Հանդիպումից հետո հանդիսավոր արարողության ընթացքում, որին մասնակցեցին Հռոմի կաթոլիկ եւ Հայ առաքելական եկեղեցիների հոգեւոր հայրերը, Հռոմի պապ Հովհաննես Պողոս Երկրորդին ներկայացվեցին հանրապետության նախագահի ընտանիքի անդամները:

Կատարվեց նաեւ նվերների փոխանակում: Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը Հռոմի պապին նվիրեց Էդվարդ Շախիկյանի «Խորհրդավոր ընթրիք» բրոնզե քանդակը: Իսկ կաթոլիկ եկեղեցու քահանայապետը հանրապետության նախագահին նվիրեց Հիսուս Քրիստոսի պատկերով խճանկար:

Ապա Հռոմի Հովհաննես Պողոս Բ պապը Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսի, Հռոմի կաթոլիկ եւ Հայ առաքելական եկեղեցու սպասավորների, հանրապետության բարձրաստիճան այրերի ուղեկցությամբ այցելեց Հայոց մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակը հավերժացնող Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր:

Նորին սրբությունը կարմիր վարդ դրեց անմար կրակի մոտ, աղոթք հղեց առ Աստված անմեղ զոհերի հոգիների հանգստության համար:

Տես ♦ էջ 2

ԱՊՀ-ի պետությունների զինված ուժերը ակտիվացնում են համատեղ պայքարը ահաբեկչության դեմ

ՄՈՍԿՎԱ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՊՀ-ի պետությունների զինված ուժերի շտաբների պետերը համաձայնեցին ակտիվացնել համատեղ քայլերը ահաբեկչության դեմ մղվող պայքարում: Այսպիսին է Համագործակցության պետությունների զինված ուժերի շտաբների պետերի կոմիտեի այսօր Մոսկվայում կայացած նիստի արդյունքը:

Նիստին, ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հաղորդել են ԱՊՀ-ի երկրների ռազմական համագործակցության փոխհամակարգման շտաբի մամլո ծառայությունում, նախագահել է Ռուսաստանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Անատոլի Կվաշնինը: Նիստին մասնակցել են Ադրբեջանի, Հայաստանի, Բելառուսի, Վրաստանի, Ղազախստանի, Կիրգիզիայի, Մոլդովայի, Տաջիկստանի, Ուկրաինայի զինված ուժերի գլխավոր շտաբների պետերը, ինչպես նաեւ Թուրքմենստանի լիազոր անձինք:

Հանդիպման ընթացքում, մամլո ծառայության հաղորդման համաձայն, ճշգրտվել են ԱՊՀ-ում հակաահաբեկչական գործունեության ակտիվացման ռազմական կողմերը, կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրային համակարգերի ձեւավորման հարցերը, համատեղ միջոցառումների պլանավորումը, կենտրոնասիական տարածաշրջանի արագ ծավալման կոլեկտիվ ուժերի գործունեությանը վերաբերող, ինչպես նաեւ այլ հարցեր:

ՍՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Առագաստ» սրճարանում տեղի ունեցածը պետք է բացահայտել արագ

Նախագահը կասեցնել է տալիս որոշ աշխատակիցների ծառայությունը մինչեւ նախաքննության ավարտը

Այս օրերին, երբ 1700-ամյակի կարեւորագույն իրադարձություններն են տեղի ունենում, եւ Հռոմի պապի այցելությամբ Հայաստանը, այս անգամ դրականորեն, տեղ է գրավում միջազգային լրատվամիջոցներում, ողբալի մի արարք գալիս է ստվեր գցելու բոլորի տրամադրության վրա:

«Առագաստ» սրճարանում սեպտեմբերի 25-ի երեկոյան կատարված մանրամասն հյուրեր, որոնց թվում՝ աշխարհահռչակ երգիչ Շառլ Ազնավուրը, գտնվել են «Առագաստ» սրճարանում, որտեղ քաջ հայտնի էր կրկին: Համերգի ավարտից հետո նախագահը Ազնավուրի եւ այլ հյուրերի հետ հեռանում է սրճարանից: Դրանից որոշ ժամանակ հետո, ՆԳՆ-ից ստացված տեղեկություններով, քաղաքացիներից պահանջվում է նախարարություն, թե սրճարա-

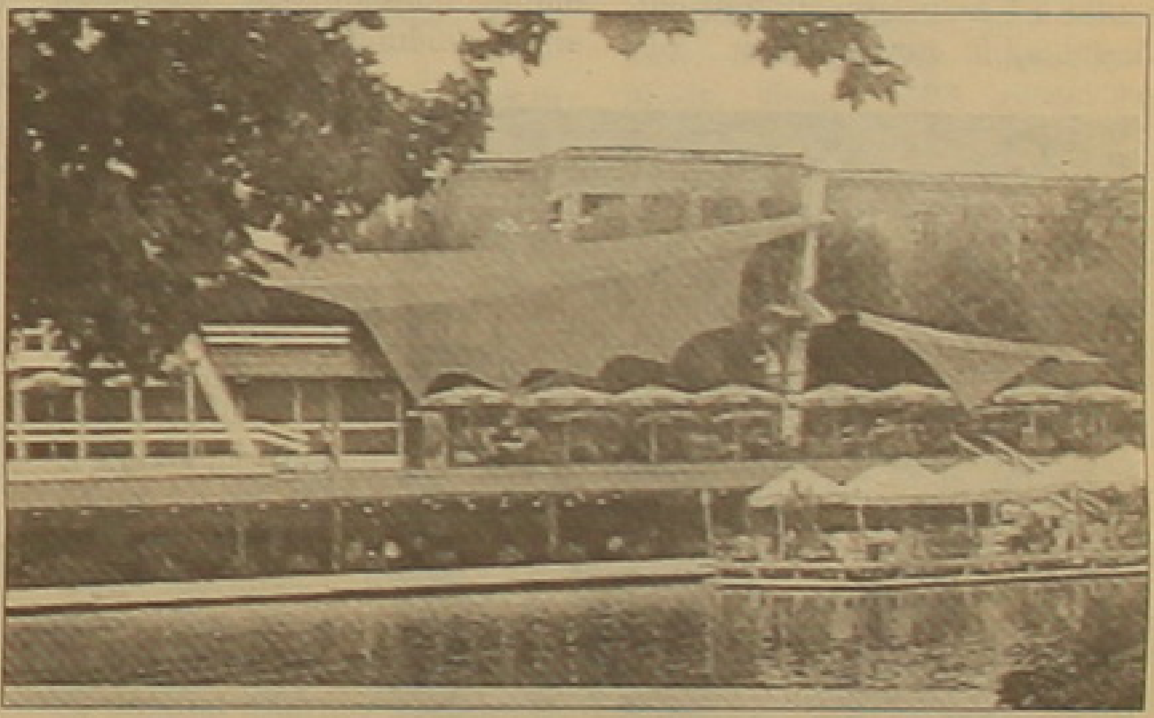

սպանությունը, եթե խնդրի տեսանկյունից կան մասին հանրապետության նախագահի անվտանգության աշխատակիցների հետ, ուղղակի հարված կարող է հասցնել Հայաստանի հեղինակությանը: Մի ամբողջ օր է անցել, սակայն սպանության մանրամասների մասին ոչ մի կոնկրետ տեղեկություն անվտանգության մարմինները չեն հայտնում, բացի նրանից, որ փաստի կապակցությամբ հարուցված է քրեական գործ:

Նշյալ օրը, երեկոյան, հանրապետության նախագահը, կառավարության որոշ անդամներ եւ արտասահմա-

նի զուգարանում դիակ կա: Վրա են հասնում ներքին գործերի նախարարության աշխատակիցները եւ զուգարանում հայտնաբերում տղամարդու դիակ՝ ինչպես նշում են բռնության հետքերով: Սպանվածի անձը բավարար էր, որ նրան ճանաչեն հետքերից եւ քննության հանձնեն: Անցած ամբողջ օրվա ընթացքում ոչ մի տեղեկություն չի հրապարակվել: Մենք փորձեցինք ներքին գործերից պարզել, թե ո՞վ է մեղավոր եւ ո՞վ է սպանվածը, սակայն որեւէ պատասխան չստացանք: Նախագահի անվտանգության աշխատակիցներից:

Տես ♦ էջ 2

Հազարավոր մարմիններ երբեք չեն հայտնաբերվի

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հազարավոր մարմիններ, որ հանգչում են Նյու Յորքի Առեւտրի համաշխարհային կենտրոնի փլվածքներում, երբեք չեն հայտնաբերվի: Այս մասին հայտարարել է Նյու Յորքի քաղաքապետ Ռուդոլֆ Ջուլիանին: Ըստ նրա, հիմա փրկարարական աշխատանքներից շեշտը կկրվի հնարավորինս մեծ թվով մարմինների փլատակներից հանելու վրա: Փրկարարները կենտրոնանում են ողջ մնացածների եւ մարդկային մարմինների որոնման հնարավորությունը մեծացնելու համար, հաղորդում է «Ֆրանսպրեսը»:

Ջորջ Բուշի վարկանիշն աննախադեպ բարձր է

1938 թ. ի վեր ԱՄՆ-ում անց են կացվում սոցիոլոգիական հարցումներ՝ պարզելու երկրի նախագահի վարկանիշը: Մինչեւ վերջին հարցումները, որոնք անցկացվել են երեկ, ԱՄՆ նախագահներից ամենաբարձր վարկանիշ է ունեցել Ջորջ Բուշ ավագը 1991 թ. Պարսից ծոցի պատերազմից հետո՝ 89 տոկոս, ապա Հարրի Թրումենը՝ 87 տոկոս (1945 թ. հունիսի 1-5), Ջորջ Բուշ ավագը՝ 87 տոկոս (1991 թ. մարտի 7-10), Ջորջ Բուշ ավագը՝ 86 տոկոս (1991 թ. մարտի 14-17), Ջորջ Բուշ կրտսերը՝ 86 տոկոս (2001 թ. սեպտեմբերի 14-15), Ֆրանկլին Ռուզվելտը՝ 84 տոկոս (1942 թ. հունվարի 8-13): 2001 թ. սեպտեմբերի 20-ին «USA Today»-ի եւ CNN-ի համատեղ հարցումներով, գործող նախագահ Բուշ կրտսերին աջակցում է ամերիկացիների 90 տոկոսը: Հիշեցնենք, ԱՄՆ վերջին նախագահական ընտրություններից հետո ամերիկացիների ավելի քան 50 տոկոսը Բուշին համարում էր ոչ լեգիտիմ նախագահ:

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ

Բուշը եւ բեն Լադենը

«Ալ Կաիդա» կազմակերպության մասնակցությունը սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությանը որեւէ ձեւով դեռեւս չի ապացուցվում

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ, Նյու Յորք

1988 թ. օգոստոսին միաժամանակ ահաբեկչական գործողություններ իրականացվեցին Քենիայի եւ Տանզանիայի ԱՄՆ դեսպանատների դեմ, սպանվեցին 224 մարդ, 12-ը՝ ամերիկացիներ: Թեեւ մինչ օրս չի հաստատվել ահաբեկչի թիվ մեկ ահաբեկիչ, CIA-ի նախկին գործակալ Ուսամա բեն Լադենի մասնակցությունը վերոնշյալ երկու ահաբեկչական գործողություններին, Վաշինգտոնը չի կասկածում, որ դրանք իրականացվել են հենց բեն Լադենի օժանդակությամբ: Ավելի քան երեք տարվա հետաքննությունը հաստատել է մեկ բան՝ ահաբեկչությունը ուղղորդվել է Աֆղանստանից:

Քենիայի եւ Տանզանիայի ԱՄՆ դեսպանատների դեմ իրականացված ահաբեկչություններից անմիջապես հետո նախկին ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնի կարգադրությամբ Աֆղանստանում եւ Սուդանում ռմբակոծվեցին բեն Լադենին վերագրվող ճամբարները: Սուդանի դեպքում ոչնչացվեց դեղագործական մի գործարան, ... Օմար Մոհամեդից պահանջվեց

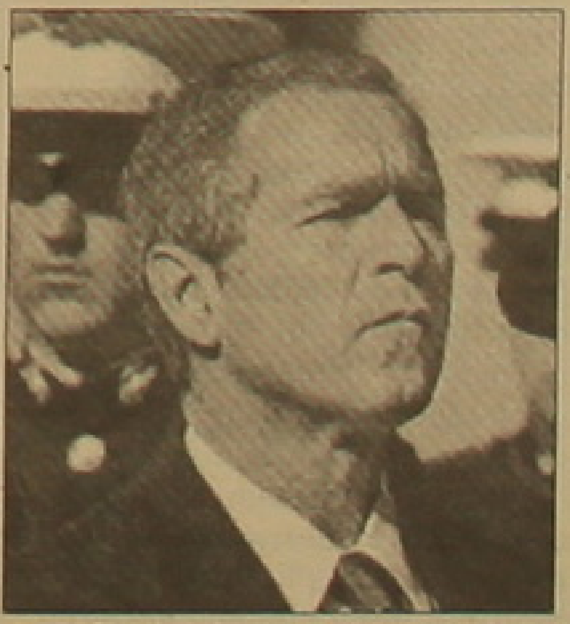

հանձնել կամովին բեն Լադենին: Օմար Մոհամեդը մերժեց ԱՄՆ-ի պահանջը, որից հետո Վաշինգտոնը որոշեց պատժամիջոցներ կիրառել Աֆղանստանի նկատմամբ, մեծ չափով ուժեղացնելով Թալիբանի մեկուսացումը, որն ի վերջո ամբողջ Աֆղանստանի ժողովրդին դարձրեց պատանդ:

կառավարությունը չկարողացավ կամ չցանկացավ պարզաբանել ահաբեկչական գործողությունների մանրամասները, եւ Թալիբանի ղեկավարները պնդեցին, որ չեն կարող որեւէ կերպ հանձնել բեն Լադենին:

Տես ♦ էջ 5

1700-ԱՄՅԱԿ

«Տէր, նայիր այս ժողովրդին»

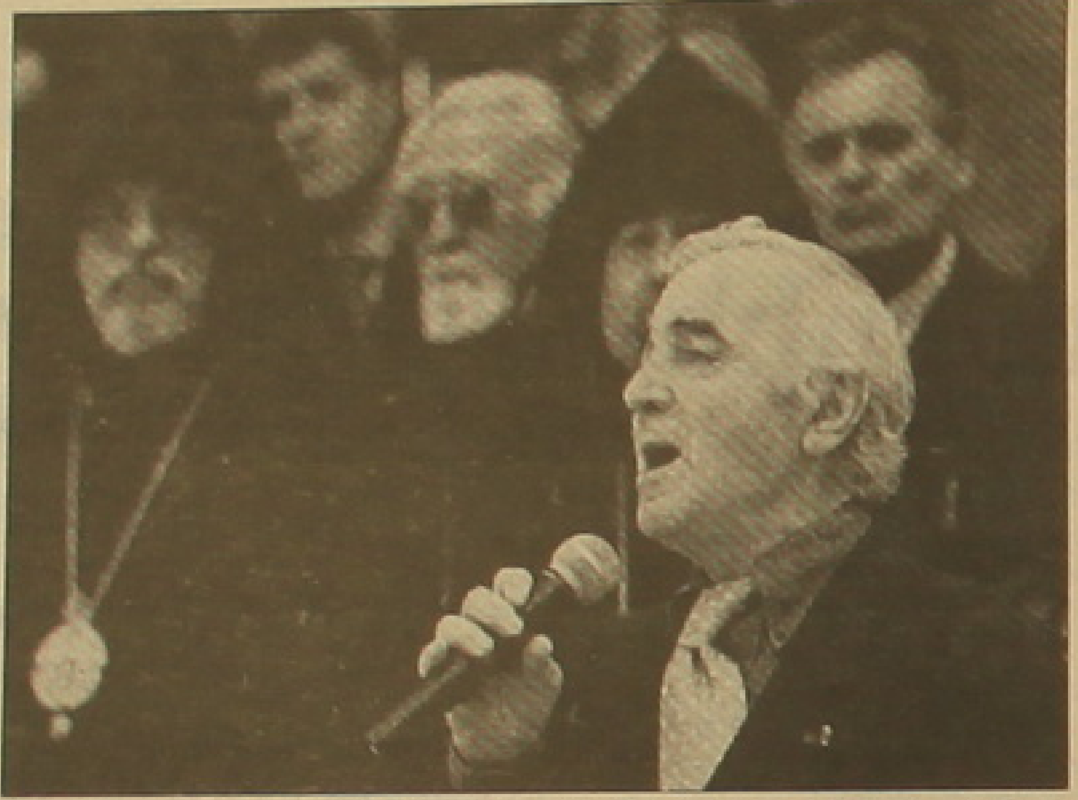

Սկիզբը էջ 1

«Ով դատավոր ողջերի եւ մեռյալների, լսիր ողբը, որ բարձրանում է այս վայրից՝ Մեծ եղեռնի վիհերից, կոչը մեռյալների, անմեղ արյան աղաղակը, որ աղերսում է Աբելի արյան պես: Ինչպես Ռաքելը, որ լալիս է իր որդիների համար, որովհետեւ այլեւս չկան, լսիր, ով Տէր, Հռոմի եպիսկոպոսի ձայնը, որ արձագանքում է իր նախորդներից մեկի՝ Բենեդիկտոս 15-րդի աղաչանքին, որը 1915-ին ձայն բարձրացրեց ի պաշտպանություն ծանրորեն վշտահար ու բնաջնջման եզրին հասած հայ ժողովրդի: Նայիր այս երկրի ժողովրդին, որ այսքան երկար ժամանակից ի վեր իր վստահությունը քո վրա դրեց, որ անցավ մեծ տանջանքների միջով եւ քո հանդեպ հավատարմության մեջ երբեք չթերացավ... Հայ ժողովրդին հասցված զարհուրելի բռնությունից խորապես խռոված՝ մենք մեզ սարսափահար հարց ենք տալիս, թե ինչպե՞ս աշխարհը տակավին կարողանում է ճանաչել այսքան անմարդկային խոտորումներ... Ննջեցյալների համար հայցում ենք հանգիստ՝ խաղաղության մեջ, որ անվախճան է: Տէր, ողորմեա, Քրիստոս, ողորմեա, Տէր, ողորմեա»:

Վերջին բառերը, ինչպես նաեւ Ամենայն հայոց Գարեգին Բ կաթողիկոսի հետ միասին արված աղոթքը Հռոմի պապն ասաց հայերենով:

Հայ առաքելական եկեղեցու սպասավորների կողմից կատարվեց հոգեհանգստյան արարողություն:

Ապա Հովհաննես Պողոս Բ պապը դիտեց Հայոց ցեղասպանության ինստիտուտ-թանգարանի ցուցանմուշները: Նա թանգարանին նվիրեց Հռոմի պապ Բենեդիկտոս 15-րդի նկարը եւ այն նամակի բնօրինակը, որ վերջինս 1915 թվականի սեպտեմբերի 10-ին գրել է Օսմանյան կայսրության սուլթան Մեհմեդ 5-րդին: Նամակում գրված է, որ ինքը լուր է ստացել այն մասին, թե Արեւմտյան Հայաստանի գյուղերի եւ քաղաքների ամբողջ բնակչությանը պարտադրվում է թողնել իրենց տները՝ աներեւակայելի տանջանքներով ու չարչարանքներով ուղարկելու համար հեռավոր արգելափակման վայրերը, որտեղ նրանք ենթարկվելու են ոչ միայն բարոյական, այլ նաեւ ամենասոսկալի նյութական զրկանքների եւ տանջանքների: Մեհմեդ 5-րդից պապը խնդրել է գթալ հայ ժողովրդին եւ միջամտել նրանց համար: Բենեդիկտոս 15-րդը, փաստորեն, առաջինն է դատապարտել Հայոց ցեղասպանությունը, իսկ պաշտոնապես Վատիկանն այդ փաստը դատապարտել է անցյալ տարի, երբ այնտեղ էր գտնվում Գարեգին Բ կաթողիկոսը: Ամենայն հայոց կաթողիկոսի Վատիկան այցի ժամանակ ստորագրվել է համատեղ կոմյունիկե, որը դատապարտում է 1915 թ. իրադարձությունները: «Հայերի ցեղասպանությունը, որով սկսվեց դարը, նախաբան դարձավ հետագա սարսափների համար: Համաշխարհային երկու պատերազմները, անհամար տարածաշրջանային բախումները ու կազմակերպված ջարդերը խլեցին միլիոնավոր անմեղ մարդկային կյանքեր: Այդ գիտակցումով Հայոց եղեռնի մեկուկես միլիոն անմեղ զոհերի հիշատակի առաջ այսօր խոնարհվում է կաթոլիկ եկեղեցու առաջնորդը», ասված է փաստաթղթում:

Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրի տարածքում պապի անունից տնկվեց նրա կողմից օրհնված եղեւնի, որի ցուցատախտակին գրված է. «Հիշիր, Տէր, այս ազգի որդիների չարչարանքը եւ օրհնիր Հայաստանը»: Լռության պատի վրա կզետեղվի Բենեդիկտոս 15-րդ պապի հուշաքարը:

Հովհաննես Պողոս Երկրորդ պապի այս այցի պաշտոնական արարողակարգը մի փոքր խախտվեց: Սակայն այդ խախտումը եղավ տեղին եւ գեղեցիկ:

Առավոտյան, մինչեւ պապի Ծիծեռնակաբերդ այցը, հուշահամալիրում արդեն եղել էր աշխարհահռչակ արտիստ Շառլ Ազնավուրը եւ ծաղիկներ դրել անմար կրակի մոտ: Իսկ պապի այցելության ժամանակ նա կատարեց «Ավե Մարիա» երգը: Օրվան ու պահին համահունչ, որպես այցի կարեւոր մի տարր եղավ մեր մեծ հայրենակցի այս քայլը:

Երեկոյան Երեւանի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր տաճարում տեղի ունեցավ էկումենիկ արարողություն, որին մասնակցում էին բազմահազար հավատացյալներ, հրավիրյալներ, հանրապետության բարձրաստիճան այրեր: Արարողությանը մասնակցում էր նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը՝ տիկնոջ հետ: Ներկա էր նաեւ Շառլ Ազնավուրը:

Հովհաննես Պողոս Երկրորդ պապն իր խոսքում հիշատակեց հայ ժողովրդի պատմության կարեւորագույն դրվագները հատկապես կապված քրիստոնեության հետ: Նա ցավ հայտնեց, որ չկարողացավ Հայաստանում, Սբ. Էջմիածնում հյուրը լինել մեր արժանահիշատակ Գարեգին Ա Վեհափառի՝ նախ նրա հիվանդության, ապա նաեւ անժամանակ մահվան պատճառով: Ապա, խոսելով քրիստոնեությանը 1700 տարի հավատարիմ մնացած Հայաստանի եւ հայերի մասին, պապն ասաց. «Այսօր էլ ամեն ինչ վկայում է հայ ժողովրդի քրիստոսասեր նվիրվածության մասին: Դրա վկայություններն են բազմադարյան հայ գրականությունը, վանքերը, եկեղեցիները եւ հատկապես խաչքարերը, որոնք հավատքի եւ մշակույթի իսկական գանձեր են»:

Դիմելով Հռոմի քահանայապետին՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսն ասաց. «Ձերդ Սրբություն, մեկ անգամ եւս քրիստոնեական համայն մեր ժողովրդի անունից եղբայրական սիրով ողջունում ենք Ձեր եւ կաթոլիկ մեր եղբայրների ու քույրերի ներկայությունը Հայաստանում: Մեզ համար խորհրդանշական է, որ Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ մեր Հայրապետի անունը կրող գեղեցկակառույց այս եկեղեցու սուրբ օծմանը հաջորդող արարողությունը հավատակից եղբայրների էկումենիկ աղոթք է, որ Հայոց Սբ. Գրիգորի բարեխոսությամբ միահյուսել է մեր հայցն առ Աստված»:

Ապա հայոց հայրապետը Հռոմի քահանայապետին փոխանցեց Հռոմում Հովհաննես Պողոս Երկրորդ պապի կողմից հանձնված մեր հավատքի հոր՝ Սբ. Գրիգոր Լուսավորչի նշխարները: Պապն այդ սուրբ մասունքներով օրհնությունը բերեց մեր բարեպաշտ ժողովրդին:

Արարողությունն ավարտվեց համատեղ աղոթքով առ Աստված:

Գիշերը աշխարհի բոլոր կարեւորագույն հեռուստակայանները լուսաբանեցին պապի այցը Ծիծեռնակաբերդ, Ազնավուրի «խախտումը» եւ էկումենիկ արարողությունը:

Վաղը ավարտվելու է Հռոմի սրբազան քահանայապետ Հովհաննես Պողոս Բ պապի այցելությունը, եւ երեկոյան նա «Հայկական ավիաուղիների» ինքնաթիռով կմեկնի Վատիկան:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Հայաստանից Ռուսաստան բեռնափոխադրումներ նաեւ Իրանի տարածքով

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վերջին շրջանում Հայաստանից դեպի Ռուսաստան բեռնափոխադրումներ են իրականացվում նաեւ Իրանի տարածքով: Բեռնափոխադրողների հավաստմամբ, փորձնական փոխադրումները ցույց են տվել, որ այս ուղիով փոխադրումը մոտ 2 անգամ ավելի էժան է, քան Վրաստանի տարածքով: Իսկ փոխադրման ժամանակը երկարում է ընդամենը 1-2 օրով: Նշենք, որ բեռները ավտոտրանսպորտով Մեղրիից հասցվում են իրանական Էնզելի նավահանգիստ, ապա լաստանավերով՝ Աստրախան:

Ներկայումս Հայաստանի տրանսպորտային կապը Ռուսաստանի եւ եվրոպական այլ երկրների հետ իրականացվում է միայն Վրաստանի տարածքով: Սակայն այս երկրում կիրառվող բարձր սակագները եւ համատարած դրամաշորթումները ճանապարհներին մեծապես վնասում են Հայաստանի տնտեսվարող սուբյեկտներին:

«Հայաստանի միջազգային փոխադրումների միության» փոխնախագահ Հերբերտ Համբարձումյանը թեեւ հաստատեց այլընտրանքային փոխադրման դրական նշանակությունը, միաժամանակ նշեց նաեւ, որ որեւէ ուղիով հաստատապես էժան կամ թանկ փոխադրումների մասին խոսելը շուկայական հարաբերություններին հարիր չէ: Նրա խոսքերով, այլընտրանքային տարբերակի գոյությունն ինքնին առաջ կբերի մրցակցություն, եւ արդյունքում կիջնեն փոխադրումների սակագները: Հ.Համբարձումյանը նշեց նաեւ, որ երբեմն փոխադրման բարձր կամ ցածր գինը զգալիորեն կախված է ոչ թե օբյեկտիվ պատճառներից, այլ հենց փոխադրողների կամքից:

«Առագաստ» սրճարանում տեղի ունեցածը պետք է բացահայտել արագ

Սկիզբը էջ 1

Վկայակոչելով անհայտ անձանց, նրանք պնդում են, թե նախագահի թիկնապահները հենց սրճարանում ծեծել են ոմն Պողոս Պողոսյանի եւ նրա անշունչ դիակը գցել զուգարան: Ուրիշներ էլ խոսում են այն մասին, թե թիկնապահները նախագահին ճանապարհելուց հետո են վերադարձել եւ հաշվեհարդար տեսել «անկարգապահի» հետ:

Համերգ-հյուրասիրությանը ներկա ՀՀ արդարադատության նախարար Դավիթ Հարությունյանի երեկ Ազգային ժողովում արտասանած խոսքերից պարզվում է, որ իրենց մեկնելուց անմիջապես առաջ, այնուամենայնիվ, «ինչ-որ բան կատարվել է»: Դավիթ Հարությունյանը սրճարանը լքել է նախագահի մեկնելուց 7-8 րոպե հետո, սակայն, ինչպես ինքն է ասում, մինչ այդ արտառոց ոչ մի դեպք, իրարանցում չի նկատել: Միայն մեկնելու պահին ոմն անգլիախոս (անհայտ է՝ ով), ըստ նախարարի, մոտեցել է իրենց եւ պահանջել տեսակցել դեսպանի հետ: Թե ո՞ր երկրի դեսպանի հետ է փորձել հանդիպել այդ անձը, հայտնի չէ: Դեռեւս պարզ չէ նաեւ, թե ինչ կապ կարող էր լինել միջադեպի եւ սպանության միջեւ:

Երեկ նախագահի մամլո ծառայությունից մեր ստացած տեղեկատվությամբ, դեպքը տեղի է ունեցել «Առագաստ» սրճարանից նախագահի հեռանալուց հետո, եւ երեկ Ռ. Քոչարյանը կատարվածի կապակցությամբ հրավիրել էր խորհրդակցություն: Գլխավոր դատախազը եւ ներքին գործերի նախարարը նախագահին զեկուցել են հարուցված քրեական գործի նախաքննության մասին եւ ստացել հանձնարարական՝ ակտիվացնել քննության ընթացքը՝ «ապահովելով ամենայն անաչառություն»: Ըստ հաղորդագրության, նախագահը հանձնարարել է իր անվտանգության ծառայության ղեկավարին՝ «մինչ նախաքննության ավարտը կասեցնել անվտանգության ծառայության այն աշխատակիցների կողմից ծառայությունը, որոնք գտնվել են սրճարանում»:

Հաղորդագրությունից կարելի է եզրակացնել, որ դեպքը թեեւ տեղի է ունեցել նախագահի մեկնելուց հետո, սակայն ոչ հերքվում եւ ոչ էլ հաստատվում է նախագահի թիկնապահների առնչությունը Պ. Պողոսյանի սպանության հետ: Ամեն ինչ թողնվում է հետաքննությանը: Հետեւաբար գոնե մինչեւ նախաքննության ավարտը դուռը բաց է թողնվում ամեն տեսակի ենթադրությունների առաջ:

Երեկ խորհրդարանում առանց բացառության բոլորն ընդունում էին, որ կատարվածը երկրի հեղինակությանն ուղղված հարված էր եւ օբյեկտիվ քննության ու շուտափույթ բացահայտման կարիք ունի: ՀՅԴ-ն, ի դեմս խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Ալվան Վարդանյանի, հայտարարեց, թե անհերքելի է սպանության փաստը եւ անվստահելի անմիջապես դեպքից հետո իրավաբանների առաջ քաշած վարկածը, թե Պողոս Պողոսյանը մահացել է սրտի անբավարարության հետեւանքով: (Ավելի ուշ «Նոյյան տապան» գործակալությունը տեղեկացրեց, որ 1981 թ. Նինոծմինդայի (Վրաստան) շրջանի Ջիգրաշեն գյուղում ծնված Պ. Պողոսյանը ՀՅԴ անդամ է):

Ընդդիմադիր դաշտում գտնվող քաղաքական ուժերն արդեն հասցրել են կատարվածն անմիջականորեն կապել նախագահի հետ: ՀԺԿ անդամ Ստեփան Զաքարյանը երեկ ԱԺ-ում այն տեսակետը հայտնեց, թե կատարվածը մտահոգիչ է եւ միանշանակ վկայում է, որ «իշխանություններն ակնհայտորեն հովանավորում են ահաբեկչությունը»:

Ընդդիմադիր շրջանակների բարձրացրած այսօրինակ աղմուկը թերեւս շատ կողմերով արդյունք է այն բանի, որ Անվտանգության ծառայությունները երեկ ամբողջ օրվա ընթացքում որեւէ հայտարարությամբ հանդես չեկան: Լուսաբանող չէր նաեւ ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի ելույթը, որի խոսքերից կարելի էր եզրակացնել, թե կատարվածը դեռեւս վաղ է սպանություն որակելը: Ըստ վարչապետի՝ «եթե կատարվածը սպանություն է, մեղավորները կպատժվեն խստագույնս»: Եվ դա այն դեպքում, երբ արդարադատության նախարարը որոշակիացրեց, որ կատարվածը սպանություն է, եւ բոլորը պետք է շահագրգիռ լինեն դրա բացահայտմամբ: Նախարարը, չնայած որեւէ վարկած առաջ չքաշեց, թե ովքեր կարող են կատարած լինել սպանությունը, այնուամենայնիվ հասկացրեց, որ եթե դրանք անգամ նախագահի թիկնապահներն են, պետք է պատժվեն անխտիր:

Կատարվածը գուցե այսպիսի հասարակական հնչեղություն չստանար, եթե տեղի չունենար Հռոմի պապի Հայաստան կատարած այցի ժամանակ: Իրավապահները եւ իշխանություններն ամեն ինչ պետք է անեն գործը բացահայտելու համար, անկախ նրանից՝ ովքեր են կատարել սպանությունը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն /հեռ. 582483
Լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ. 581841
Apple Macintosh
համակարգչային սարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Նախաքննական ցուցմունքներ, որոնք «ծնվել» են քննիչների ճնշումներից

Որոշ ցուցմունքներից իր հրաժարվելը արանում է պաշտպանաբանում Ն. Հունանյանը

Երեկ ամբաստանյալ Ն. Հունանյանը շարունակեց ցուցմունքներ տալ Դեմիրճյանի իրավահաջորդների ներկայացուցիչ, փաստաբան Ա. Սարգսյանին: Հարցաքննության ընթացքում վերջինս փորձում էր պարզել, թե Հունանյանն ինչո՞ւ է Ալեքսան Հարությունյանի եւ իր խոսակցություններին առնչվող ցուցմունքներ տվել, ապա հրաժարվել դրանցից: Ամբաստանյալն էլ փորձում էր համոզել, թե այդ ցուցմունքների բովանդակությունը քննիչներ Հովհաննիսյանի եւ Այվազյանի հնարանքն է, իսկ իրեն հարցաքննությունների ընթացքում ճնշումների են ենթարկել: Ինչեւէ, այդ ցուցմունքներից վերցված որոշ հատվածներ փաստաբանն ընթերցեց:

Ցուցմունքներից մեկում, որից ամբաստանյալն ավելի ուշ հրաժարվել է, նա, օրինակ, տեղեկություն է հաղորդել իր եւ Ա. Հարությունյանի մի խոսակցությունից, ուր վերջինս իբր ասել է, թե Վազգեն Սարգսյանն ու Կարեն Դեմիրճյանը խոչընդոտ են երկրում հասունացող բարեփոխումներին: Ամբաստանյալը վերստին հերքեց, թե ինքը կամ Ա. Հարությունյանը նման միտք են հայտնել, իսկ հիշեցված ցուցմունքի համար պատասխանատվությունը բարդեց քննիչ Սամվել Հովհաննիսյանի վրա: Նշեց նաեւ, որ իր դատապաշտպանն այն ժամանակ ներկա չէր հարցաքննություններին, եւ ինքն անօգնական էր: Այդուհանդերձ, փաստաբանն իր հարցադրումները զարգացրեց այլ ուղղությամբ՝ կասկածի տակ առնելով ճնշումների վերաբերյալ արդարացումները: Ըստ նրա՝ Հունանյանը ցուցմունքներից հրաժարվել է ինչ-որ ուժերի դրդմամբ: Ամբաստանյալը հետ կանգնեց իր մեկ այլ ցուցմունքից եւս. իբր ինքը Ա. Հարությունյանին պարզաբանել է, թե «Վազգենին սպանել է, որ երկրում կարգուկանոն հաստատվի, արդար ընտրություններ լինեն»: Իսկ մեկ այլ ցուցմունքի համաձայն՝ «բացի Վազգենից մնացյալ բոլոր զոհերը պատահական են սպանվել»: «Եթե անձամբ Կ. Դեմիրճյանի հանդեպ թշնամանքի զգացում չես ունեցել, բայց սպանել ես, ուրեմն այդ սպանությամբ կատարել ես ինչ-որ մեկի քաղաքական պատվերը», տրամաբանեց փաստաբանը: Հունանյանը պատասխանեց. «Նման դատողությունը գուցե տրամաբանական համարվի, սակայն մեր գործի հետ որեւէ առնչություն չունի»:

Փաստաբանը շարունակեց հատվածներ ընթերցել այն ցուցմունքներից, որոնք, ամբաստանյալի պնդմամբ, ճնշումներով են կորզվել իրենից: Ցուցմունքներից մեկի համաձայն Ա. Հարությունյանն ամբաստանյալին իբր ասել է, թե «Վազգենը չի թողնում, որ արդար դատաստան կատարվի նախորդ վարչակարգի հանցագործների հանդեպ»: «Ալիկը նման միտք չի հայտնել, դա էլ քննիչի հնարանքն է», ասաց ամբաստանյալը: Փաստաբանը, Ն. Հունանյանի նախկին ցուցմունքներին այդօրինակ մի քանի հղումներ կատարելով, ի վերջո հետաքրքրվեց, թե ամբաստանյալն իր նախաքննական ցուցմունքներում ինչո՞ւ է առիթ-անառիթ հիշատակում Ա. Հարությունյանի, ինչպես նաեւ երկրի նախագահի անունները: Վկայակոչվեցին ամբաստանյալի խոսքերը, որոնք վերաբերում են նրա եւ երկրի նախագահի՝ ահաբեկչությանը հաջորդած հանդիպմանը. այդ խոսքերն ավելի քան հավակնոտ են: «Ես նախագահին հույս հայտնեցի, թե այս ամենից հետո ինքը պարզապես պարտավոր է երկրում կարգուկանոն հաստատել», հայտարարել է նա: Իսկ իր անհամեստությունը երեկ հիմնավորեց հետեւյալ կերպ. «Ամեն մի հայ մարդ իրավունք ունի այդ կարգուկանոնը պահանջելու»: Սակայն Հունանյանը, ինչպես միշտ, հակասական է իր ցուցմունքներում. նա մեկ հայտարարում է, թե «նախագահ Քոչարյանի տապալումով երկրի վիճակն անհամեմատ կվատթարանար» մեկ էլ ասում, թե «Քոչարյանն առանց իրավական հիմքի է զբաղեցնում ՀՀ նախագահի պաշտոնը»: Այս խոսքերից կառչելով՝ փաստաբանն անմիջապես հարցրեց. «Ուրեմն 98-ի նախագահական ընտրություններում, ըստ քեզ, ընտրվել է մյո՞ւս թեկնածուն՝ Կ. Դեմիրճյանը»: «Եթե 1998-ի նախագահական ընտրություններում Կ. Դեմիրճյանին չխանգարեին, նա, ինչպես եւ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը 1991-ին, կընտրվեր, եւ ժողովուրդը կարճ ժամանակ անց կհասկանար, որ, ինչպես Լեւոնի պարագայում, վերստին սխալվել է», ասաց ամբաստանյալը:

Այնուհետեւ փաստաբանը հարցաքննությունը տեղափոխեց այլ հարթություն. «Քո կարծիքով՝ արարքիդ համար ինչպիսի՞ պատժի միտի արժանանաս, եթե ոչ՝ բարձրագույնի»: «Հարցրեք ժողովրդին՝ կասի: Ժողովուրդն արդեն ունի իր կարծիքն այս մասին», պատասխանեց ամբաստանյալը: Հիշեցնենք, որ նա ավելի վաղ անհամաձայնություն է հայտնել իրեն ուղղված «հայրենիքի դավաճանության համար» մեղադրանքին:

Ինչ վերաբերում է ահաբեկչի պատվիրատու ունենալ-չունենալուն, ապա դատարանում ընթերցվեց Հունանյանի եւ քննիչի մի երկխոսությունը (ամբաստանյալը հրաժարվել է այս ցուցմունքից եւս): **«Քննիչ**.- Քեզ հանցագործության մղած մարդիկ արդյոք չե՞ն ունեցել կարիերիստական նկատառումներ: **Հունանյան**.- Հնարավոր է՝ այո: Եվ այս կասկածը վերջին ամիսների իմ մտորումների արդյունքն է...»:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

*Հ. Գ. **«Ազգը»** մեկ անգամ չէ, որ արձանագրել է դատական նիստերի ընթացքում օրինաչափ դարձած մի երեւույթի առկայությունը. որոշ անձանց պարզապես անթույլատրելի պահվածքը դատարանի դահլիճում: Թվում է՝ այդօրինակ մարդկանց համար դատավարությունը կատակերգություն է, ուր կարող են տրամադրությամբ «փայլել»՝ ռեպլիկներ նետելով ամբաստանյալների հասցեին, անարգել խանգարելով դատական նիստերի ընթացքը: Իբր սրտացավության այդ դրսեւորումներն ո՞ւմ են պետք կամ եղածին ի՞նչ են ավելացնում՝ անհասկանալի է: Առավել անհասկանալի ու անտրամաբանական է նրանց «ցասումը», երբ իրենց փորձում են հիշեցնել, որ դատարանի դահլիճում են, ոչ թե փողոցում...*

ԿԱՊԵՐ

Ռուսաստանի գործարարների պատվիրակությունը Հայաստանում

Սեպտեմբերի 26-ին ՀՀ եւ ՌԴ միջեւ տնտեսական համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի համանախագահ, ՀՀ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանն ընդունեց Ռուսաստանի Դաշնության արդյունաբերական եւ գործարար շրջանակները ներկայացնող պատվիրակությանը՝ կառավարման համակարգերի ռուսաստանյան գործակալության գլխավոր տնօրեն Վլադիմիր Սիմոնովի գլխավորությամբ:

Հանդիպման ընթացքում քննարկվեցին ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի՝ սեպտեմբերին Հայաստան կատարած այցի ընթացքում ձեռք բերված պայմանավորվածությունների իրականացմանն առնչվող գործնական խնդիրներ: Մասնավորապես, կողմերը վճռականություն հայտնեցին պայմանավորվածությունների շրջանակներում հայ-ռուսական համատեղ ձեռնարկությունները լրիվ հզորությամբ գործարկելու հարցում, կարեւորեցին համաձայնեցված ժամկետները պահպանելու անհրաժեշտությունը: Այս առթիվ Սերժ Սարգսյանն ու ռուսաստանյան պատվիրակները համաձայնեցրին հայ-ռուսական համատեղ ձեռնարկությունները լրիվ հզորությամբ գործարկելու վերաբերյալ հոկտեմբերին ստորագրվելիք համաձայնագրին առնչվող հարցեր:

ՀՀ ՊՆ ԼՐԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՔԱՐՈԶՉՈՒԹՅԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Թողարկվել է հայ-ռուսական առաջին համատեղ նամականիշը

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍԻ: Հայ-ռուսական առաջին համատեղ փոստային թողարկման շնորհանդեսը տեղի ունեցավ այսօր, Երեւանում: Նամականիշի հայերեն տարբերակում պատկերված է Հովհաննես Լազարյանի դիմանկարը, նույնը ռուսերեն տարբերակում է, սակայն «Իվան Լազարեւ» մակագրությամբ:

«Նամականիշ» ձեռնարկության գլխավոր նկարիչ Հարություն Սամուելյանի խոսքերով, նման նամականիշի ստեղծման մտադրությունը եղել է դեռեւս անցյալ տարվանից, եւ քննարկումների արդյունքում ընդունվել է հայկական տարբերակը, որի հեղինակն է դիզայներ Ալբերտ Քեչյանը: Հայկական տարբերակը թողարկվել է Հոլանդիայում, ռուսականը՝ Ռուսաստանում: Ըստ Հ. Սամուելյանի, Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի կապակցությամբ, սկսած 1994 թվականից, տարեկան թողարկվում է 5 անուն նամականիշ:

«Արարատցեմենտի» սեփականատեր ճանաչվեց շվեյցարական «Հոլսիմ» ընկերությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարությունում այսօր տեղի ունեցավ ռազմավարական նշանակություն ունեցող ընկերությունների պետական գույքի առաջնահերթ մասնավորեցման նախապատրաստական աշխատանքներն իրականացնող խորհրդի նիստ, որը վարում էր նախարար Դավիթ Վարդանյանը: Նիստում հրապարակվեց «Արարատցեմենտ» ԲԲԸ-ի պետական բաժնետոմսերի մասնավորեցման մրցույթում հաղթող ճանաչված շվեյցարական «Հոլսիմ» ընկերության անունը:

Նշենք, որ «Արարատցեմենտնետի» մասնավորեցման համար «Հոլսիմ» ընկերության առաջարկած ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմում է 30.22 ԱՄՆ մլն դոլար, այդ թվում՝ 6 մլն դոլար բաժնետոմսերի եւ 4 մլն դոլար հողատարածքի համար, 12 մլն դոլար ներդրում՝ 6 տարվա ընթացքում (որից 6 մլն-ը՝ 3 տարում), 7,8 մլն դոլար սոցիալական երաշխիքների համար, ինչպես նաեւ ընկերությունը պարտավորվում է ստեղծել 600 աշխատատեղ:

«Հոլսիմ» ընկերությունը ցեմենտի արտադրության բնագավառում խոշորագույներից է, աշխարհում՝ երկրորդը: Ընկերությունը գործում է ավելի քան 70 երկրներում: Հետխորհրդային երկրներից «Հոլսիմը» գործարաններ ունի Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, Ուզբեկստանում, Էստոնիայում եւ Ադրբեջանում:

«Հայաստանն ամենաապահով երկիրն է»

Համոզված է ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանության հասարակայնության հետ կապերի ղեկավար Ջոն Բալյանը

Ամերիկյան ահաբեկչությունների օրն ու դրան հաջորդող օրերին ՀՀ-ում ԱՄՆ դեսպանության հասարակայնության հետ կապերի պատասխանատու Ջոն Բալյանը գտնվում էր Վաշինգտոնում: Երեւան վերադառնալուց հետո պրն Բալյանը համոզվել է, որ Հայաստանը ամենաապահով տեղն է, ու առաջարկում է տուրիզմով զբաղվողներին դա պրոպագանդել: Պրն Բալյանը կրկնեց դեսպանության ու դեսպանի կողմից մի քանի անգամ ասվածը. «Հայաստանի համար տուրիզմը առաջնահերթ ու հեռանկարային ոլորտ է»:

Աշխարհը վերոհիշյալ ահաբեկչություններից հետո փոխվել է: Միջազգային լրատվական աղբյուրները ահազանգում են, որ աշխարհը փոխվել է, եւ ամենամեծ հարվածը տուրիզմի բնագավառին եղավ: Հատկապես տուժել են ավիաընկերությունները, նրանց մի մասը սնանկացման եզրին է՝ մոտ 50 տոկոս ուղեւորահոսքի պատճառով (նույնիսկ «Swissair»-ն է պատրաստվում սնանկ հայտարարվել), ամերիկյան պետությունը պատրաստվում է մոտ 15 մլրդ դոլար ներդնել սեփական ավիաընկերությունները ֆինանսական ճգնաժամից փրկելու համար: Հայաստանը եւս տուժեց, կրճատվեց ուղեւորահոսքը, որը սպասվում էր 1700-ամյակի եւ անկախության 10-ամյակի հետ կապված: Սակայն այս կացության մեջ շարունակվելու են ամերիկյան օգնության ծրագրերը (միգուցե որոշ փոփոխությունների ենթարկվեն-Գ. Մ.), այդ թվում՝ տուրիզմի աջակցության:

Երեկ «Եվրասիա» հիմնադրամում ներկայացվեց ԱՄՆ կառավարության, մասնավորապես Միջազգային զարգացման գործակալության՝ USAID-ի, ֆինանսավորմամբ իրականացվող տուրիզմի զարգացման տարածաշրջանային ծրագրի շրջանակում վերջերս բաշխված 15 դրամաշնորհների ծրագիրը: Դրամաշնորհն արժե 0,5 մլն դոլար, ինչը հավասարապես բաշխվել է երեք երկրների գործընկեր տուրիստական ընկերությունների կամ հասարակական կազմակերպությունների միջեւ (որոնք միասին կազմել են եռյակ խմբեր), որոնց ներկայացրած ծրագ-

րերն ու նպատակները բազմազան են: Հիմնադրամի «Համագործակցություն Հարավային Կովկասում» ծրագրի ղեկավար Ջորջ Զարուբինի բնութագրմամբ, «դրամաշնորհը հնարավորություն կտա խմբերին ժամանակակից ծրագրեր իրականացնել զբոսաշրջության զարգացման բնագավառում, ինչպես միջազգային առեւտրային տոնավաճառներում տարածաշրջանի ներկայացումը, ինտերնետում տարածաշրջանի ներկայության ապահովումը եւ տարածաշրջանում առաջին ինտերնետային պատվերների (reservation) համակարգի մշակումը»: Տուրիզմի բնագավառում տարածաշրջանային կարեւոր ոլորտներ են համարվել տարածաշրջանային մարկետինգը, «զբոսաշրջության նիշե»-ն, այդ թվում՝ էկոտուրիզմի եւ արկածային տուրիզմի զարգացումը եւ զբոսաշրջության ոլորտում կրթության ու վերապատրաստման համակարգի ստեղծումը: Որքանո՞վ է նպատակահարմար նման ծրագիրը, երբ տարածաշրջանում դեռ կան չլուծված կնճռոտ հարցեր, արդյոք դա չի՞ նշանակում երկրների նույնացում, որոնք ունեն տարբեր առանձնահատկություններ ու տուրիզմի բնագավառում տարբեր հավակնություններ ու զարգացման ծանապարհներ: **«Ազգի»** հարցին ի պատասխան պրն Զարուբինը նշեց, որ տարածաշրջանային ծրագիրը կարող է դառնալ նախահիմք միասնական տնտեսական շահի կարեւորության տեսանկյունից, հաճախ տնտեսական շահերը կարող են նպաստել քաղաքական կնճռոտ հարցերի լուծմանը: Հայաստանը չի կարող առանձին զարգանալ, աշխարհում գերակայող է դառնում տուրիստական փաթեթներով աշխատանքը, այսինքն տուրիստներին ուղեկցել մի տեղ մեկ այլ տեղով՝ ասենք Թուրքիայից Հայաստան ու Ադրբեջան կամ հակառակը: Ջոն Բալյանն էլ համաձայն չէ, թե տարածաշրջանային տուրիզմի համար չկան անհրաժեշտ նախապայմաններ, ասենք ճանապարհներ: «Ճանապարհներն ուղիղ չեն, բայց կան»: Նույնիսկ եթե քաղաքական հարցերը չեն լուծվել, ըստ պրն Բալյանի, նման տարածաշրջանային ծրագրերը պետք է սկսեն գործել:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՔՈՅԱՆ

Անդրադարձ

ԱՂԵՏԻ ԳՈՏԻ

Բնակարանային վկայագրերի ծրագիրը կշարունակվի

Տեղում դա ոմանց ուրախություն, մյուսներին մտահոգություն է պատճառում

ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալությունը եւ ՀՀ կառավարությունն անցյալ տարի սկսեցին Գյումրիում իրականացնել «Բնակարանների գնման վկայագրերի» ԲԳՎ փորձնական ծրագիր, որով նախատեսված 150-ի փոխարեն այդպիսի վկայագրեր տրամադրվեցին երկրաշարժից անօթեւան ավելի քան 300 ընտանիքների: Փորձը համարելով հաջողված, կազմակերպիչները շուտով կհայտարարեն նույնանուն հիմնական ծրագրի սկիզբը, այս անգամ դրա մեջ ներառելով նաեւ Լոռու մարզի Վանաձոր, Սպիտակ եւ Ստեփանավան քաղաքները: Բնակարանի գնման վկայագիրը (ԲԳՎ) հովանավորների ֆինանսավորմամբ ապահովված երաշխիքային փաստաթուղթ է, որը ստացողին հնարավորություն է ընձեռում բնակարան ձեռք բերել անշարժ գույքի շուկայից, վաճառվող պատրաստի բնակարանների թվից: Նախատեսվում է երկամյա ժամանակամիջոցում բաշխել առնվազն 3000 ԲԳՎ, որից 2400-ը Գյումրիում:

ԲԳՎ ծրագրի իրականացումը, թեկուզ համարվելով աղետի գոտու բնակարանային խնդրի լուծման օժանդակ միջոց, տեղում տարբեր վերաբերմունքի ու գնահատականների է արժանացել՝ դրականից մինչեւ ամենաբացասականը: Շատերի, այդ թվում մի շարք քաղաքական ուժերի արտահայտած հիմնական մտահոգությունն այն է, թե այս ծրագրի գործադրմամբ ոչ միայն լրիվ չի վերականգնվում երկրաշարժից կորսված բնակֆոնդը, այլեւ խթանվում է այստեղ առանց այն էլ մեծ չափերի հասնող արտագաղթը: Այսինքն աղետի գոտու բնակիչը, կարիքից դրդված կամ մեկ այլ պատճառով վաճառելով իր ունեցած բնակարանը եւ կրկին մնալով անտուն, դառնում է հավանական արտագաղթող: Իսկ ինչպիսի՞ն են գործի հովանավորների ու կազմակերպիչների դիրքորոշումներն ու գնահատականները, ծրագրի հեղինակ եւ կառավարիչ Վաշինգտոնի «Ուրբան» ինստիտուտի հայաստանյան գրասենյակի փորձնական փուլի վերլուծության արդյունքները:

Աղետի գոտում սովորական կարգով բնակարան ստացող ընտանիքին, նայած ֆինանսական ինչ աղբյուրով կառուցված շենքում է, բաժին կարող է ընկնել ամենալավից մինչեւ ամենավատ բնակարանը, վերջին դեպքում դրանից բխող բոլոր բացասական հետեւանքներով: Բնակարանային վկայագիր ստացող ընտանիքը որոշակի չափորոշիչների սահմաններում ինքն է գտնում եւ ընտրում իրեն դուր եկած բնակարանը: Եվ կարող է գնել Հայաստանի ցանկացած բնակավայրում (ի դեպ, փորձնական ծրագրի ընթացքում 6 ընտանիքներ տուն են գնել գյուղում): Վկայագրի շահառուների ընտրության տարածքային սկզբունքի կիրառումը, այսինքն՝ դրանց տրամադրումը քաղաքի տնակներով բնակեցված որեւէ կոնկրետ հատվածի համապատասխան բնակիչներին, նաեւ լուծում է տվյալ ամբողջ տարածքը համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցում տնակներից ազատելու ոչ պակաս կարեւոր խնդիրը: Տվյալ տարածքն այնուհետեւ տրամադրվում է բարեկարգման ու կառուցապատման: Գյումրիում իրականացված փորձնական ծրագրի համար այդպիսի տարածք էր ընտրվել Երեւանյան խճուղուն հարող մի հատված, որտեղ մինչեւ այս տարվա փետրվարի վերջն ազատվել եւ հեռացվել է 108 տնակ: Բացի այդ, 35 ընտանիք ազատել է քաղաքապետարանին պատկանող, հասարակական նշանակության կամ ոչ բնակելի ճանաչված շենքերում (դպրոցներ եւ դպրոցական բակ, թանգարան, եկեղեցի, մանկապարտեզ, գրադարան եւ այլն) երկրաշարժից հետո զբաղեցրած տարածքները, որոնց հարցը եւս այսքան տարիներ չէր լուծվում:

Ծրագիրը ղեկավարող աշխատանքային խմբի ներկայացրած խիստ հանգամանալից ամփոփիչ-վերլուծական նյութերում կան եւ ԲԳՎ փորձնական ծրագրով իրենց բնակարանները վաճառած ընտանիքների, նրանց շարժի վերաբերյալ ձեռք բերված տվյալներ, որոնցում նկատվող որոշ հակասությունները, սակայն, խանգարում են եզրակացություններ անել: Այնուամենայնիվ, իրականացված մոնիտորինգի ծրագրով իրենց լրացրած հարցաթերթիկներում 159 բնակարան վաճառողների մոտ 80 տոկոսը (129 ընտանիք) նշել է, որ կշարունակեն ապրել Հայաստանում: 64,2 տոկոսը նշել է, թե կմնան եւ կապրեն նույն քաղաքում, որտեղ վաճառել են իրենց բնակարանը (վաճառված տներից 81-ը Գյումրիում էր): 22 հարցաթերթիկ լրացնողներ հետագա բնակության մասին տեղեկություն չեն տվել: Այն 71 բնակարան վաճառողներից, որոնք հարցաթերթիկում նշել էին, թե ապրելու են Գյումրիում եւ ներկայացրել էին ստուգված հասցեներ, 11-ին տվյալ հասցեում չեն գտել, իսկ 4-ը, պարզվել է, հեռացել են Հայաստանից: Իհարկե, սրանք մասնակի տվյալներ են եւ չեն կարող ամբողջական պատկերացում ձեւավորել:

Վերջում՝ ԲԳՎ ծրագրի մասին երկու սեփական նկատառում: Նրա հիմնական ֆինանսական աղբյուրը, ինչպես նշում են գործի կազմակերպիչները, ամերիկյան ժողովրդի գրպանն է: Սա մեզ նվիրատվություն է, որի համար ամերիկյան կողմին պետք է միայն շնորհակալ լինենք: Մեր խնդիրը մեր պետության հետ է, թե ինչն ինչպես անի, որ լավ լինի: Թերեւս անհրաժեշտ է, որ պետությունն այս ծրագրի չափավոր իրականացմամբ հանդերձ այժմ իսկ պարտավորություն ստանձնի (եւ այդ մասին հայտարարի) ապահովելու նաեւ երկրաշարժից անօթեւան, սակայն Հայաստանից ժամանակավորապես բացակայող եւ նոր հաշվառումից դուրս մնացած այն ընտանիքներին, որոնք որոշակի կոնկրետ ժամանակամիջոցում կվերադառնան: Ոչինչ չի պատահի, եթե այդ ժամանակամիջոցը լինի ավելի երկար, քան աղետի գոտու վերականգնման հիմնական ծրագրերի ավարտը: Վատ չէր լինի քննարկել նաեւ այսօր Գյումրիում երբեմն հնչող առաջարկությունները, որ ԲԳՎ ծրագրի գումարների որոշակի մասն, այնուամենայնիվ, ուղղվի բնակարանաշինությանը:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ
Գյումրի

Ահաբեկչության դեմքը

Ես չգիտեմ առավել գեղեցիկ մի աղոթք, քան՝ «Թող բոլոր էակները զերծ լինեն տառապանքներից»:
Արթուր Շոպենհաուեր

«Ամենադժվարը հիմա մեր համար է, մեկ էլ՝ Ամերիկայի...»:

Հրանտ Մաթեւոսյանի «Մենք ենք, մեր սարերը» վիպակի հերոսի՝ թեւավոր խոսք դարձած այս ֆրազը հայերիս «Հոկտեմբերի 27» եւ ամերիկացիների «Սեպտեմբերի 11» հասկացությունների ընդհանուր ֆոնին պաթետիկ ու օրհասական նրբերանգ է հաղորդում, երբ հերոսի բովանդակ «մեր»-ն ընկալում ենք ոչ թե իբրեւ երկբեւեռ աշխարհի մի նժարն ընդմիշտ թափուր թողած երբեմնի կայսրություն, որի աննշան մասնիկն էինք մենք մեր սարերով, այլ հենց մե՛ր երրորդ հանրապետությունը՝ իր շեշտակի անկումներով ու անհամեմատ մեծ գնով ձեռք բերված նվաճումներով:

Պատվի խնդիր

Միացյալ Նահանգների՝ սեպտեմբերի 11-ից հետո ձեւավորված ներկայիս վիճակը թերեւս կարելի է նույնացնել սեփական «մայլում» անհայտ անծանոթից ծեծ կերած, հանցաշխարհի լեզվով ասած՝ «զոն նայող» օրենքով գողի այն վիճակի հետ, երբ նա, հեղինակազրկվելուց փրկվելու մղումով, ստիպված է առանց երկար-բարակ մտածելու անհապաղ արյուն թափել: Կարեւոր չէ, թե ումը եւ ինչ գնով: Կարեւորը գործելն է: Դիրքն ու կշիռն այդ են պարտադրում: Անգամ եթե Սպիտակ տանը կա այն հստակ գիտակցումը, որ ահաբեկչության բուն նպատակը ԱՄՆ-ին հունից հանելն է՝ դրանից բխող բոլոր հետեւանքներով, ընդհուպ երրորդ աշխարհամարտի սանձազերծումը, միեւնույն է, Մ. Նահանգներն անսասան է իր որոշման մեջ, որն ամրապնդվում է պատերազմական գործողությունների կողմնակից ամերիկացիների 87 տոկոսի խրախուսմամբ: Վիճակը գցված է. պետք է հագեցնել ընկճված հայրենակիցների արյան ծարավը, խաչակրաց արշավանք ծավալել՝ նրանց մեջ Ամերիկայի ոգին կրկին ներարկելու համար:

Աշխարհն աղոթում է անմեղ զոհերի հոգու հանգստության համար, իսկ այդ ընթացքում ձեռքերը ծալած պետք չէ նստել. չէ՞ որ միջազգային ոստիկանի համաշխարհային ազդեցությունը վերահաստատելն ավելի բարդ խնդիր է, քան հաստատելը:

Չարի վերջը բարու սկիզբն է

Ինչ վերաբերում է թիվ 1 կասկածյալ թիվ 1 ահաբեկչին, ապա նրան անհրաժեշտ է չեզոքացնել թեկուզ միլիարդատիրոջը հարիր «ժլատության» համար. ինչպես ժամանակին նշեց օտարերկրյա մամուլը, ի պատասխան 5 մլն սահմանված իր գլխագնի՝ բեն Լադենը Քլինթոնի գլխագինը թալիբների բերանով սահմանեց 113 դոլար, պատճառաբանելով, թե Քլինթոնի գլուխն ավելին չարժե:

Ի դեպ, միլիարդատեր սրիկային ողջ թե մեռած որսալ ցանկացողներին երեւի կհետաքրքրի, թե նույն այդ բեն Լադենի գլխի դիմաց Ջորջ Բուշ կրտսերի հայտարարած 5 միլիոնը մտնում է Սենատի վավերացրած նպատակային 40 մլրդ դոլար կազմող հատկացումների մե՞ջ, թե՞ դեռեւս Քլինթոնի վարչակարգի սահմանած նույն 5 միլիոնն է միեւնույն չլմայակիր գլխի դիմաց, որի տերը երդվում է, թե սեպտեմբերի 11-ի հեղինակն ինքը չէ:

Կախազարդ՝ Ն. Հունանյանի կերպարանքով

Ամերիկյան հասարակության ազատամտությունն, այնուհանդերձ, չափ ու սահման չի ճանաչում, եւ զարմանալիորեն անուր են այդչափ խորը վիշտ ապրած երկրի նյարդերը: Արեւմտյան որոշ ձեռնարկներ արդեն սկսել են թողարկել բեն Լադենի պատկերով հուշանվերներ, իսկ պատեհապաշտ խորհրդապաշտները պատժվելու ահով տենդագին ձեռք են բերում դրանք:

Նույնիսկ չարժե պատկերացնել, թե ինչ կկատարվեր այստեղ՝ Ն. Հունանյանի պատկերով հուշանվեր արտադրողի, իրացնողի եւ սպառողի հետ:

Յո՞ երթաս

Ամերիկյան ողբերգությունից զգալի վնաս կրեցին Հայաստանում «Քրիստոնեություն-1700» ծրագրի շրջանակներում կլորիկ գումարներ դիզող շրջանակները: Երեւան ժամանել պատրաստվող շատ ամերիկացիներ, թերեւս, այդպես էլ չանդրադառնան իրենց կրոնական ուխտագնացության վաղեմի երազանքին:

Պրոֆեսիոնալիզմի փորձաքար

Պետք է ասել, որ հասարակական կայունությունը խաթարելուց եւ պատճառած զգալի բարոյական ու նյութական վնասներից բացի, միջազգային ահաբեկչության՝ նույն հանրությանը մատուցած «ձեռքբերումներից» մեկն էլ այն է, որ ռուս պարտիզանների հանկարծակիությամբ այն հաճախ բացահայտում է արտակարգ իրավիճակներում հասարակական մի շարք ուռճացված ինստիտուտների սնանկությունն ու անկարողությունը, ինչը պետությանը կամ միջազգային կազմակերպությանը միշտ ստիպում է վերանայել իր որոշ ենթակառուցվածքների նպատակահարմարությունը կամ արմատապես վերափոխել դրանք:

Ճլասը կրկնակի է վճարում

Տխուր է, բայց փաստ. ոչ ուժային կառույցները երբեմն ավելի արդյունավետ են պայքարում ահաբեկչության դեմ, քան պետական հատուկ ծառայությունները: Ամիսներ առաջ Իրաքում ոմն Քիպ Ռահներ փոստով ռումբ է ուղարկում, բայց այն հասցեատիրոջը հանձնելու փոխարեն հետ է ուղարկվում «Ծանրոցը վերադարձնել հղողին» վերտառությամբ՝ քաշին համարժեք վճարում չանելու հիմնավորմամբ: Հետաքրքրասեր ահաբեկիչը մտամոլոր բացում է իր իսկ փաթեթավորած ծանրոցն ու դառնում սեփական որոգայթի զոհը: Ահա իր լիազորությունների մեջ հետեւողական շարքային փոստային բաժանմունքի լուման ահաբեկչության դեմ չհայտարարված պատերազմում:

Միով բանիվ

Այս օրերին, մարդկային համերաշխության փայլուն օրինակների կողքին, ինչպես ասենք Նյու Յորքի 14-րդ փողոցում, սպիտակցի եւ չեռնոբիլցի վտարանդիների նախաձեռնությամբ, ահաբեկչության զոհերի հիշատակին վեր խոյացած մոմ-հուշարձանն է, գրանցվեցին նաեւ, ինչպես կարտահայտվեր Կոնստանտին Օրբելյանը, մարդկային ոգու վեհացմանը ոչ այնքան նպաստող մոտեցումներ:

Ցավալի է, որ մեր ԶԼՄ-ները, աններբանկատորեն, զոհերի ազգային պատկանելության միջեւ խտականություն դրեցին: Գրեթե բոլորը, միաբերան, ավելորդ հրճվանքով շեշտեցին կործանված ինքնաթիռների ուղեւորների ցուցակում հայի ազգանուն չլինելու փաստը եւ աշխարհով մեկ եղան: Իսկ աղետի հաջորդ օրը «Max.Liberty» ռադիոծրագիրը եթերում հնչեցրեց ոմն երեւանցու բարբաջանքը. «Գլենդեյլին ու Լոս Անջելեսին բան չլինի, կարեւորն էդ ա»: Հետաքրքիր է, իսկ, ասենք, նորվեգացիք հավանական զոհերի ցուցակում նո՞ւյնպես նորվեգացու ազգանուն փնտրեցին: Կամ համաձայն չե՞ք, որ գուցե զոհված բելգիացին իր կենդանության օրոք ոչ պակաս հայանպաստ (իմա՝ աստվածահաճո) գործունեություն էր ծավալում:

Дело молодое

11.09.2001-ին, ժամը 20:30-ին, «Ազատություն» ռադիոկայանի օպերատիվ տեղեկատվությունից ու հանգամանալից պրոֆեսիոնալ վերլուծություններից ուղիղ կես ժամ անց եթեր խուժեց նույն ռ/կ-ի «Max.Liberty» երիտասարդական ծրագիրը, որի լրագրողուհին Ամերիկայից նորանոր տեղեկություններ ակնկալող ցնցված ռադիոլսողին քնքշանվաղ տոնով հայտնեց, թե «ԱՄՆ-ի Կալիֆոռնիա նահանգում տեղի է ունեցել զավեշտալի միջադեպ. թոռը հրացանով ակամա սպանել է պապին»: Իսկ կործանված ինքնաթիռների եւ Համաշխարհային առեւտրական կենտրոնի մասին՝ ոչ մի խոսք: Լրագրողական խոհանոցին ծանոթ կողմնակի լրագրողին (բայց ոչ՝ հասարակ ժողովրդին) հասկանալի է, որ սա չար կատակ չէր, այլ ընդամենը «Պատլավոկի» բարձրաշխարհիկ մթնոլորտում իր ցերեկային հաղորդման կրկնությունը «Արյունարբու Մերի» կոկտեյլի հետ ըմբոշխնող սնոբ ռադիոլրագրողի անհետեւողականություն: Ամեն դեպքում, եթե ժամանակն ու միջոցները չեն ներում երկու-երեք նախադասությամբ արձագանքելու, ապա ավելի լավ կլիներ ծրագիրը կրկնելու փոխարեն գոնե Բախ կամ Ալբինոնի հաղորդել:

P. S. Միջուկային դարաշրջանի հայտնի խորհրդանիշ «Ահեղ դատաստանի ժամացույցի» սլաքը մոտեցավ այն կարմիր աստիճանագծին, որի վերջը կազդարարի մարդկության վախճանը:

Մահմեդական աշխարհի փոխզիջման գնալու փորձերը վկայում են, որ մարդկությունը դեռ կարող է խուսափել դրանից: Իսկ եթե, այնուամենայնիվ, նախագահ Բուշը վկայակոչելով ամերիկացիների 87 տոկոսին գնա լայնածավալ առճակատման՝ դա բացատրելով ամերիկյան ժողովրդի շահերով, ապա նա ճիշտ կանի, որ նախ եւ առաջ ինքն իր համար պարզի, թե ամերիկյան ժողովրդի շահերը պահանջում են, որ ինքը՝ ԱՄՆ նախագահը, գնա իր ժողովրդի հետեւի՞ց, թե՞ առաջնորդի իր ժողովրդին:

ՌՈԲ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ԿՀՎ-ն կվերադառնա նախկին գործելակերպին

Սեպտեմբերի 11-ի դեպքերից հետո ամերիկացիներն իրենց հարց են տալիս, թե ժամանակը չէ՞ արդյոք, որ ԿՀՎ-ն դիմի կտրուկ միջոցների, սպանություն անրապետական Փորթեր Գոսի խոսքերով, «բոլորը չէ, որ հարգում են բռնցքամարտի կանոնները»: Իսկ ԿՀՎ նախկին տնօրեն Ջիմ Վուլսին ասում է, թե հարկավոր է «առողջացնել ճահիճը»:

Կիրակի օրը ԱՄՆ փոխնախագահ Դիկ Չեյնին նշեց, որ ուզում է ԿՀՎ-ին թույլ տալ հավաքագրելու «տհաճ եւ կասկածելի անձանց»: Այս գործելակերպից հրաժարվել էին, երբ ԿՀՎ-ի հաստիքացուցակում հայտնաբերվել է ամերիկացիներ սպանած գվատեմալացի մի զինծառայող: Սենատի հետախուզական հանձնաժողովի նախագահ Ռոբերտ Գրեհեմը պատրաստվում է օրինագիծ ներկայացնել հօգուտ նախկին գործելակերպի վերականգնման:

Հարցումները վկայում են, որ հանրության 65 տոկոսը կողմ է, որ ԿՀՎ-ի գործակալներն արտասահմանում սպանեն ահաբեկիչներին: Նման սպանություններին 1976 թ. պաշտոնապես վերջ էր դրել նախագահ Ջերալդ Ֆորդը: Ջորջ Բուշ ավագը, որը Ֆորդի օրոք ԿՀՎ-ի տնօրենն է եղել, անցյալ շաբաթ հայտարարեց, որ հարկավոր է «ազատվել որոշ պարտադրանքներից», որպեսզի հնարավոր լինի թափանցել ահաբեկչական խմբեր:

Կոնգրեսում կան նաեւ ընդդիմախոսներ: Ներկայացուցիչների պալատում հանրապետական մեծամասնության անդամ Թոմ Դիլեյն, օրինակ, դեմ է արտասահմանում սպանություններ կատարելու մտքին:

«Լիբերասիոն» թերթը տեղեկացնում է, որ ԿՀՎ-ի ղեկավարությունն առայժմ կասկածներ ունի արտասահմանում սպանություններ կազմակերպելու առումով, սակայն սկսել է «մասնագետներ» հավաքագրել օտար երկրներում: Հետախուզական գերատեսչության ինտերնետային ցանցն առաջարկում է Աֆղանստանի եւ Պակիստանի լեզուներին, արաբերենին եւ ուզբեկերենին տիրապետող սպաների աշխատատեղեր: Երաշխավորվում է մշտական աշխատանք:

Ֆրանսիացի պատմաբան Ալեքսիս Դեբան եկող տարվա սկզբներին կհրապարակի «ԿՀՎ-ի գաղտնի պատմություն» ստվարածավալ աշխատությունը հիմք ընդունելով ԿՀՎ-ի արխիվները եւ հարյուրավոր վկայություններ: Նա աշխատել է Ֆրանսիայի պաշտպանության նախարարությունում եւ լավատեղյակ է ԿՀՎ-ի վիճակին: Դեբան նշում է, որ ԿՀՎ-ն այնքան էլ լավ չի ճանաչում բեն Լադենին եւ երբեւէ անմիջականորեն չի շփվել նրա հետ: Խորհրդա-աֆղանական պատերազմի ժամանակ Պակիստանի գաղտնի ծառայություններն էին մարզում աֆղան մարտիկներին եւ զինում նրանց: ԿՀՎ-ն դրանով չէր զբաղվում: Ամերիկացիները լոկ զենք էին ձեռք բերում Չինաստանում եւ Եգիպտոսում, ապա այն առաքում էին Պակիստան: Ամերիկացիներն այդ ձեւով շփման մեջ մտան Սաուդյան Արաբիայում բեն Լադենի ընտանիքի հետ, երբ ԿՀՎ-ի տնօրեն Ուիլյամ Քեյսին մասնավոր ֆինանսավորման աղբյուրներ էր փնտրում աֆղան ապստամբների համար: Ըստ երեւույթին ԿՀՎ-ն Ուսամա բեն Լադենի հետքը կորցրել էր 1987 թ. եւ վերագտել 1995 թ.՝ Համաշխարհային առեւտրի կենտրոնի դեմ իրականացված առաջին ահաբեկչությունից երկու տարի անց: 1981-82 թթ. Ռոնալդ Ռեյգանի վարչակազմը իսլամական խաղաքարտն օգտագործեց ԽՍՀՄ-ին ուժասպառ անելու նպատակով: Այն ժամանակ կամավորներ հավաքագրվեցին արաբական աշխարհում: Բայց 1989 թ. հաղթանակից հետո նրանք չվերադարձան իրենց երկրներ, որտեղ հաճախ հալածվում էին իշխանությունների կողմից: ԿՀՎ-ն շփումներ ուներ իսլամիստ արմատականների հետ եւ աչք էր փակում նրանց գործողությունների վրա:

Ալեքսիս Դեբան ընդգծում է, որ ԿՀՎ-ն բյուրոկրատական խոշոր հաստատություն է, որտեղ մարդիկ նախընտրում են ռիսկի չդիմել: Նրա կարծիքով այսօր ամերիկյան հետախուզական գերատեսչությունում Աֆղանստանի գլխավոր ժողովրդի՝ փուշտունների լեզվին տիրապետող հազիվ երկու սպա մնացած լինի: Սառը պատերազմի ավարտից հետո գործակալների զանգվածային արտահոսք տեղի ունեցավ: Ներկայումս սպաների միջին տարիքը հազվադեպ է անցնում 40-ից: Փորձի պակասն ակնհայտ է: Մինչդեռ ամերիկացիները պատրաստվում են պատերազմել Աֆղանստանի դեմ:

Արեւմուտքում բրիտանացիներն ամերիկացիներից ավելի լավ են ճանաչում այդ երկիրը: Բայց ամենահարուստ տեղեկատվությունն ունեն պակիստանցիները: Խնդիրն այն է, որ նրանք միշտ հրաժարվել են լրջորեն գործակցել ԿՀՎ-ի հետ: Թալիբների վարչակարգը հենց Պակիստանի գաղտնի ծառայությունների ծնունդն է: 1976 թ.-ից մինչեւ օրս ԿՀՎ-ի գործունեության մեջ արգելված է օտար երկրում ահաբեկիչների սպանության կազմակերպումը: 1995 թ. Բիլ Քլինթոնի վարչակազմը էլ ավելի խստացրեց պահանջները՝ ԿՀՎ-ին արգելելով հավաքագրել մարդու իրավունքները ոտնահարած գործակալների: Օգտվելով մրցակից ԿՀՎ-ի թուլացումից, Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն լայն գործունեություն ծավալեց արտասահմանում՝ բացելով 32 գրասենյակ: ԿՀՎ-ն խնդիրներ ունի նաեւ Պենտագոնի հետ, որն ստեղծել է սեփական լրտեսական ծառայություն եւ լրտես արբանյակներ է արձակում: Այնպես որ, կրկին զորեղանալու համար ԿՀՎ-ին մնում է վերադառնալ իր նախկին գործելակերպին:

Պ. Ք.

ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԴԲ-ն ուղղակի ապացույցներ չունի բեն Լադենի դեմ

ԱՄՆ Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն (ՀԴԲ) առայժմ ուղղակի ապացույցներ չունի, թե սաուդցի ահաբեկիչ Ուսամա բեն Լադենի կազմակերպությունը մասնակցել է սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններին: Դա փաստորեն խոստովանեց ԱՄՆ գլխավոր դատախազ եւ արդարադատության նախարար Ջոն Էշքրոֆթը կոնգրեսականների առջեւ ունեցած ելույթում: Կոնգրեսում սեպտեմբերի 25-ին նա հայտարարեց, որ մինչեւ օրս ձերբակալված 352 կասկածյալներից ոչ մեկն ըստ երեւույթին չի առնչվել Նյու Յորքի եւ Վաշինգտոնի ահաբեկչություններին մասնակցած 19 մահապարտների հետ: Նաեւ չկան վկայություններ ԱՄՆ-ում «Ալ Ղաիդայի» կամ բեն Լադենի որեւէ այլ կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ: ԶԼՄ-ները նշում են, որ հենց այդ պատճառով նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակազմը մինչեւ օրս չի հրապարակել ահաբեկչություններին բեն Լադենի մասնակցության ուղղակի ապացույցներ:

«Մեր անցկացրած քննությունը թույլ տվեց գտնել մեկ մարդու, որը կարող է ինչ-որ կապ ունեցած լինել ահաբեկիչների հետ, ինչպես նաեւ մի քանի անձանց, որոնք փորձել էին վտանգավոր բեռների փոխադրամիջոցների վարման իրավունք ստանալ», հայտարարեց Էշքրոֆթը: «Այդ խուսափողական խոսքերը լոկ հաստատում են վերլուծաբաններից շատերի այն կարծիքը, որ ահաբեկչության հետքերը տանում են Գերմանիա եւ Ֆրանսիա», արձանագրում է Մադրիդի «Էլ Մունդո» օրաթերթը:

Մոտավորապես նույն ոգով հրապարակում է արել Ժնեւի «Լը Տան» թերթը: Նշելով, որ ԱՄՆ-ի պատմության մեջ ձեռնարկված խոշորագույն քննության ընթացքում կատարվել է 353 ձերբակալություն եւ 392 մարդ էլ փնտրվում է, թերթն ընդգծում է, որ բոլոր ձերբակալվածներից միայն մեկն է ամբաստանվում սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների 4 խմբերից մեկին կամա թե ակամա օգնած լինելու մեջ: Ձերբակալվածներից երկուսն էլ անցյալում տվել են կեցության կեղծ վկայագրեր, որոնց հիման վրա օգոստոսի 2-ին Վիրջինիայում 3 ահաբեկիչներ ստացել են ինքնության վկայականներ, իսկ սեպտեմբերի 11-ին՝ ինքնաթիռի տոմսեր:

Հարյուրավոր ձերբակալվածների մեջ կան օդանավակայանների տասնյակ աշխատակիցներ, բայց ոչինչ չի վկայում նրանց մեղսակցությունը: Առեւանգված 4 օդանավերում ահաբեկիչներն օգտվել են ստվարաթուղթ կտրող դանակներից: Նույնպիսի դանակներ են հայտնաբերվել նաեւ սեպտեմբերի 11-ին հարկադիր վայրէջք կատարած մյուս 4 օդանավերում:

Ուսամա բեն Լադենի դեմ ուղղված միակ վկայությունը «Նյու Յորք թայմսին» եւ PBS հեռուստաընկերությանը անանուն աղբյուրի տված այն տեղեկությունն է, թե ահաբեկիչներից մեկը հեռախոսազրույց է ունեցել բեն Լադենի կազմակերպության հետ կապված մի մարդու հետ: Խոսակցության բովանդակությունը չի հրապարակվել եւ հայտնվելու է միայն ԱՄՆ-ին անվերապահորեն աջակցող երկրներին:

Այսօր հայտնի է, որ ահաբեկչություններն իրականացրած 19 անձինք բաժանված էին 4 ինքնուրույն խմբերի, որոնցից յուրաքանչյուրը գերեզման տարավ իր գաղտնիքը: Դեռեւս հաստատ հայտնի չէ, թե 19 ահաբեկիչներից քանիսը գիտեին, որ զոհվելու են: Քննիչները պնդում են, թե միայն 4 օդաչուներն են իմացել այդ մասին եւ մյուսներին չեն հայտնել՝ հնարավոր դավաճանության վտանգը կանխելու նպատակով: Օդաչուներից մեկի՝ եգիպտացի Մոհամեդ Աթայի թողած ուղեբեռում կար ուղերձ. «Պատրաստ եղիր այս պահին հանդիպելու աստծուն»: Չորս օդաչուներից երեքը՝ Աթան, Շեհին եւ Ջիառան, ԱՄՆ էին եկել Համբուրգից, որտեղ սովորել էին օդաչուական դպրոցներում: ՀԴԲ-ի քննիչների կարծիքով, Համբուրգում բնակվող 80 հազար մահմեդականներից 2-3 հազարն իսլամիստ արմատականներ են:

Պ. Ք.

Բուշը եւ բեն Լադենը

Սկիզբը էջ 1

երեք տարի անց պատմությունը կրկնվում է. Ջորջ Բուշ կրտսերի կառավարությունը Թալիբանից պահանջում է հանձնել սեպտեմբերի 11-ի միանգամից չորս ահաբեկչությունների մեջ կասկածվող բեն Լադենին, մինչդեռ մոլլա Օմարն ապացույցներ է պահանջում: «Ամերիկան պետք է հասկանա, որ չի կարող ճգնաժամից դուրս գալ իմ եւ բեն Լադենի սպանությամբ», ասել է Օմարը, ավելացնելով, որ եթե ԱՄՆ-ը զինված ուժերը չհեռացնի Պարսից ծոցից եւ չվերանայի Պաղեստինի հանդեպ իր քաղաքականությունը, ներքաշվելու է «անիմաստ եւ արյունալի պատերազմի մեջ»: Թալիբները շարունակում են կրկնել, որ Աֆղանստանի իր վրանից բեն Լադենը չէր կարող իրականացնել, կազմակերպել այնպիսի բարդ գործողություն, ինչպիսին սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունն էր: Ի դեպ, երկուշաբթի ամերիկյան TV-ներից մեկի հյուրը, որը ժամանակին Սաուդյան Արաբիայում դասավանդել էր ապագա ահաբեկիչ բեն Լադենին, վերջինիս ներկայացրեց որպես «խելացի, ինքնամփոփ եւ ամաչկոտ աշակերտի»:

ԱՄՆ իշխանությունները դեռեւս որեւէ ձեւով չեն կարողանում հաստատել բեն Լադենի եւ «Ալ Ղաիդա» կազմակերպության մասնակցությունը սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությանը: Անցնող 15 օրերի ընթացքում ձերբակալվել են 352 կասկածյալներ, եւս 392 մարդ, որոնք կարող են անուղղակի մասնակցություն ունեցած լինեն կամ օգտակար լինեն հետաքննությանը, փնտրվում են ամերիկյան հետախուզական ծառայությունների կողմից: Չորս օդանավերն առեւանգած 19 ահաբեկիչներից 17-ը մինչեւ սեպտեմբերի 11-ը հայտնի չեն եղել հետախուզությանը, միայն երկուսը՝ Ֆլորիդայում ժամանակավորապես բնակվող Խալիդ ալ Միդհարը եւ Նյու Ջերսիում բնակվող Հավաֆ ալ Համզին են ինչ-ինչ խնդիրներ ունեցել FBI-ի հետ: Որեւէ կերպ չի հաստատվել, որ ահաբեկիչները ֆինանսական օգնություն են ստացել «Ալ Ղաիդայից»: «Նյու Յորք թայմսը» հղում անելով հատուկ ծառայություններին, գրում է, որ ահաբեկչության իրականացման աշխատանքները տեւել են ընդամենը երկու շաբաթ, ծախսվել է ոչ ավելի, քան 200 հազար դոլար: Որոշ հետազոտություններ ցույց են տալիս, որ 19 առեւանգիչները կարող էին իրենց մտադրությունը գաղտնի պահել միմյանցից, եւ յուրաքանչյուր օդանավն առեւանգած խմբից միայն մեկը կարող է տեղեկացված լինել, որ օդանավերը պետք է հարվածեն Համաշխարհային առեւտրական կենտրոնի երկու մասնաշենքերին, Պենտագոնին եւ Քեմփ Դեւիդին, մյուս ահաբեկիչները կարող են տեղեկացված լինել, որ օդանավերն առեւանգվում են, ապա ԱՄՆ իշխանություններին ներկայացվելու են ինչ-ինչ պահանջներ, գրում է «Նյու Յորք թայմսը»:

Միեւնույն ժամանակ ԱՄՆ իշխանությունները, պատասխանելով այն հարցին, թե կա՞ն հիմքեր պնդելու, որ սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչության հետեւում բեն Լադենն է, ասում են, որ նման հիմքեր կներկայացվեն մոտ ապագայում: Նախագահ Բուշը, ինչպես երեք տարի առաջ Քլինթոնը, կարգադրեց սառեցնել ահաբեկչությունն իրականացնելու մեջ կասկածվող անհատների եւ կազմակերպությունների բանկային հաշիվները: Ընդհանուր առմամբ դրանք 27-ն են. երեք բարեգործական կազմակերպություններ (Աֆղանստանի «Maktab Al-Khidemat/Al Kifah»-ը, որի հիմնադիրը բեն Լադենն է եւ որը մասնաճյուղ ունի Նյու Յորքում «Alkifah Refugee Genter» անունով, Սաուդյան Արաբիայի «Wafa Humanitarian»-ը, որը հիմնականում Աֆղանստան սնունդ է առաքում եւ Պակիստանի «Al Reshiof Trust»-ը), 12 կազմակերպություններ (բեն Լադենի «Ալ Ղաիդան», որը մասնաճյուղեր ունի 34 երկրներում, այդ թվում ԱՄՆ-ում, Աֆղանստանում, Պակիստանում, Արաբական թերակղզում, Աֆրիկայում, Թուրքիայում, Ադրբեջանում, Ֆիլիպինների «Աբու Սայաֆը», Ալժիրի «Իսլամական ճակատը», Պակիստանի «Հարաքաթ ուլ Մոջահիդինը», Եգիպտոսի «Ալ Ջիհադը», Ուզբեկստանի «Իսլամական շարժումը», Լիբանանի «Ասբաթ ալ Անսարը», Լիբիայի «Իսլամական պատերազմը», Եթովպիայի «Ալ Իթիհադ ալ Իսլամիյան», Եգիպտոսի «Ալ Ջիհադ ալ Իսլամիյան», Եմենի «Իսլամական բանակը», Ալժիրի «Սալաֆիստների խումբը» եւ Գերմանիայում գործունեություն ծավալող «Մամուն Դարքազանլի» ներմուծող-առաքող ընկերությունը), 12 անհատներ (Ուսամա բեն Լադեն, Մուհամադ Աթիֆ, Սայֆ ալ Ադլ, Շեյխ Սայիդ, Աբու Հաֆզ, իբն ալ Շեյխ ալ Լիբի, Աբու Զուբայդահ, Աբդ ալ Հադի ալ Իրաքի, Այման ալ Զավահարի, Թիրվաթ Սալահ Շիհաթա, Թարիք Անվար ալ Սայիդ Ահմադ, Մուհամադ Սալահ):

Այս ցուցակը չափազանց ուշագրավ է նրանով, որ վերոնշյալ կազմակերպություններից եւ անհատներից ոչ մեկը չի գործում ԱՄՆ պետդեպարտամենտի կողմից ահաբեկչությունը պետական մակարդակով հովանավորող ճանաչված յոթ երկրներում՝ Իրաք, Իրան, Սիրիա, Սուդան, Լիբիա, Կուբա, Հյուսիսային Կորեա: Ինչ վերաբերում է Լիբիայի տարածքում գործող «Իսլամական պատերազմ» զինված ծայրահեղական կազմակերպությանը, համաձայն ԱՄՆ հետախուզական ծառայությունների, նրա գլխավոր նպատակը նախագահ Մուամար Քադաֆիին իշխանությունից հեռացնելն է: Հակառակը՝ վերոնշյալ կազմակերպությունների մի մասը գործում է ԱՄՆ-ի ռազմավարական դաշնակից պետություններում՝ Սաուդյան Արաբիա, Պակիստան, Եգիպտոս, Ուզբեկստան:

Մի քանի օր առաջ, նախքան Բուշի կարգադրությունը, «Նյու Յորք փոստը» հղում անելով ԱՄՆ հատուկ ծառայություններին, գրել էր, որ «բեն Լադենի 300 մլն ֆինանսական կայսրությունը ներառում է Թուրքիան», որտեղ ահաբեկիչն ունի բնապահպանական հետաքրքրություններ, ավելի կոնկրետ՝ բեն Լադենի փողերից հատկացումներ են արվում Թուրքիայում ծառատունկի եւ ընդհանրապես անտառների պահպանման եւ խնամքի նպատակներով:

Այս օրերին ԱՄՆ-ում ամենից հանրաճանաչ գործիչները երկուսն են՝ նախագահ Ջորջ Բուշը եւ ահաբեկիչ բեն Լադենը: Հաճախ նրանց նկարները կարելի է տեսնել կողք-կողքի, առաջինը երդվում է երկրագնդի երեսից վերացնել թիվ մեկ ահաբեկչին, արմատախիլ անել միջազգային ահաբեկչությունը, երկրորդը սրբազան պատերազմ է հայտարարում «հրեաքրիստոնեական խաչակրաց» արշավանքին:

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Արա Գեւորգյանի հայոց աշխարհը

Համերգ-հանդիսություն «Կարեն Դեմիրճյան» կենտրոնում

Մի քանի օր առաջ «Կարեն Դեմիրճյան» կենտրոնում մեծ հաջողությամբ իրականացվեց Արա Գեւորգյանի «Ո՜վ, հայոց աշխարհ» համերգ-հանդիսությունը, որը նվիրված էր քրիստոնեությունը Հայաստանում պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակին եւ Հայաստանի Հանրապետության անկախության 10-րդ տարեդարձին: 1700-ամյակի պետական հանձնաժողովի կազմակերպած այս բացառիկ համերգը եկավ ապացուցելու, որ դարերի խորքից եկող հայ երաժշտական արվեստն այժմ էլ գերում ու հմայում է բազմազգ հանդիսականին (համերգը դիտելու էին եկել նաեւ Հայաստանում հավատարմագրված ավելի քան 20 երկրների ներկայացուցիչներ): Հատելով ժամանակային սահմանները՝ հայ երգն իր հոգեպարար հնչյուններով մարդկանց ավելի քան երկու ժամ պահեց հաճելի լարվածության մեջ:

Երեկոյի շունչն ու ոգին դարձան Արա Գեւորգյանի ստեղծագործությունները եւ երաժշտական մշակումները, միախառնվեցին Սայաթ-Նովայի ու Կոմիտասի, Արամ Խաչատրյանի ու Առնո Բաբաջանյանի անզուգական մեղեդիները, որոնք գործիքավորվել էին բարձր ճաշակով եւ մատուցվում էին միանգամայն նոր ու հայեցի ոգուն հարազատ հնչողությամբ: «Դվին», «Մուսալեռ», «Անի», «Միս», «Ադանա», «Ծովից ծով», «Մուշ», «Արցախ» եւ գեւորգյանական մյուս ստեղծագործությունների հետ միասին հաճելի անակնկալ էին Կոմիտաս-Դոդոխյանի «Վերածնունդ», Արամ Խաչատրյանի եւ Խաչատուր Ավետիսյանի «Լեռնապար», Շուբերտի «Ավե Մարիա» գործերը:

Կազմակերպական եւ տեխնիկական ապահովման տեսակետից այս բարդ ծրագիրն իրականացրին մոտ 500 երաժիշտ կատարողներ: Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը (դիրիժոր՝ Ռուբեն Ասատրյան), Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ երգչախումբը (խմբավար՝ Գեւորգ Մուրադյան), «Արեւիկ» մանկական երգչախումբը (ղեկավար՝ Արմեն Դիվանյան), ԱՄՆ-ից հատուկ այս համերգին մասնակցելու համար եկած դիրիժոր Հենրիկ Անասյանը, երգչուհիներ Ֆլորա Մարտիրոսյանն ու Սալբին, կիթառահար

Վարդան Հարությունյանը (բոլորն էլ բնակվում են ԱՄՆ-ում), Մոսկվայի «Զվարթնոց» պարային համույթը (ղեկավար՝ Անժելա Ստեփանյան) պարզապես հիացրին հանդիսատեսին: «Հրաշալի էր», «Հոյակապ երեկո էր», «Միայն Արա Գեւորգյանը կարող էր աշխարհի տարբեր քաղաքներում սփռված այսքան հայ երաժիշտներ հավաքել Երեւանում»... Այսպիսի գնահատականներ շատ եղան հեռուստաեսությամբ, մամուլում:

Համերգին ներկա էր եւ իր հիացմունքը հայտնեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

- Այս ծրագրի իրականացման վրա աշխատել էինք երկու տարի շարունակ, համերգից հետո ասաց Արա Գեւորգյանը: Անչափ շնորհակալ եմ 1700-ամյակի պետական հանձնաժողովից, նրա նախագահ Խոսրով Հարությունյանից: Ծրագրի հաջող իրականացման համար անչափ մեծ գործ կատարեց հանդիսության գեղարվեստական ղեկավար, սցենարի եւ բեմադրության հեղինակ Լեւոն Իվանյանը:

Համերգի ժամանակ գործում էր չորս կինոէկրան, որոնցից մեկը լուսանկարներ էր ցուցադրում, երկրորդի վրա գրվում էր ստեղծագործության անվանումը, երրորդին պատկերվում էին պատմական Հայաստանի պատկերները, իսկ չորրորդը «կենդանի էկրան» էր: Միայն կենդանի երաժշտությամբ, առանց որեւէ ձայնագրության հնչած համերգի ժամանակ օգտագործված այս էկրանը, որի հեղինակներն են Ալեքսան Աբրահամյանը եւ Սմբատ Գեւորգյանը, գլխավոր կոնստրուկտորը՝ Գագիկ Կիրակոսյանը, այսուհետեւ ծառայելու է այսպիսի մեծ ու կարեւոր միջոցառումների համար:

Այս ծավալի եւ այս բնույթի համերգներն առանց հովանավորների աջակցության հնարավոր չէ պատկերացնել: Արա Գեւորգյանն անչափ շնորհակալ է «Մանես եւ Վալեքս», «Արտաշատի պահածոների գործարան», «Միկա-Արմենիա», «Պրանա տուրիստական կազմակերպություն», «Երեւանի կոնյակի գործարան», «Միդա կենտրոն», «Վեդի ալկո», «Ֆլեշ ընկերություն» կազմակերպություններին համերգի հաջողությունն ապահովելու համար:

Իսկապես հրաշալի երեկո էր, որը երկար կմնա ունկնդրի մոտ որպես տոն:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ԹԱՏՐՈՆ

Մարդը խաբվելու կարիք ունի

«Համազգային» թատրոնն իր գոյության տասնամյա պատմության ընթացքում ոչ լավագույն օրեր է ապրում. թատրոնի խաղացանկը բավական աղքատացել է, մի շարք կայացած ներկայացումներ դուրս են մնացել խաղացանկից: Թատրոնի դերասանական կազմը գրեթե ամբողջությամբ փոխվել է: Շատերը դա պայմանավորում են թատրոնի նոր հանգրվանատեղով (թատրոնը վերջին երկու տարին աշխատում է թատերական ինստիտուտի հարկի տակ), մի մասն էլ՝ տնտեսական ծանր վիճակով:

Թատրոնի առաջատար դերասան եւ ռեժիսոր Դավիթ Հակոբյանը թատրոնի բարի ավանդույթները եւ ներկայացումները վերսկսելու եւ նորերը բեմադրելու համար ջանք չի խնայում. նոր դերասաններ են ներգրավվել, հիմնականում իր ուսանողներից:

- Իմ հին ավագ կոլեգաներից շատերը քմծիծաղով են վերաբերվում, որ «Համազգային» թատրոնը դարձել է ուսանողական թատրոն: Երեւի պատճառներից մեկն այն է, որ մենք հիմա գտնվում ենք ինստիտուտի շենքում: Բայց ես գտնում եմ, որ ճիշտը դա է. ուսանողությունն անընդհատ պետք է թատրոնում լինի: Թատրոնն ինքը ուսանողական հիմնարկ է, եթե ինքը սերունդ չի աճեցնում, այդ թատրոնը դադարում է, քարանում, դառնում է ակադեմիա իր վատ իմաստով:

- Համաձայն եմ, բայց թերեւս պետք է ընդունել, որ սերնդափոխությունը տեղի է ունենում դանդաղ, երկար տարիների շփման արդյունքում, իսկ «Համազգային» թատրոնում այն տեղի ունեցավ միանգամից, կտրուկ: Արդյունքում թատրոնից հեռացան մի շարք հայտնի եւ առաջատար դերասաններ՝ Կարեն Ջանիբեկյանը, Կարինե Ջանջուղազյանը, Աննա Էլբակյանը, Արթուր Մկրտչյանը, Նելլի Խերանյանը:

- Մեր թատրոնը պետական ֆինանսավորում չուներ: Թատրոնն իր գոյության 10 տարիների ընթացքում երկու պատվեր է ստացել պետությունից՝ «Լիր արքան» եւ անցած տարի բեմադրված՝ «Գուցե փրկվենք» ներկայացումը:

- Ինչի՞ վրա եք հիմա աշխատում:

- Անցած թատերաշրջանում բեմադրեցինք «Գուցե փրկվենք» ներկայացումը, իսկ այս տարի թատերաշրջանում վերականգնեցինք «Անբան Հուռին» եւ «Օսկարը»: Պատրաստվում ենք նոր կոմեդիա բեմադրել, որ լուրջ ասելիք ունենա: Տպավորություն կա, թե կոմեդիան լուրջ դրամատուրգիա չէ: Կոմեդիան այն տեղն է, որտեղ դերասանը շատ է հղկվում, շատ է ազատագրվում բարդույթներից:

- Այսօր թատերագետներն ասում են՝ լուրջ թատրոն չկա, իսկ թատրոնի ներսի մարդիկ ասում են՝ լուրջ քննադատություն չկա: Ձեր կարծիքը...

- Թատերական քննադատությունն այսօր առանձնապես ոչինչ չի տալիս մեզ, ես դեռ չեմ տեսել, որ լուրջ հոդվածներ գրվեն: Մեր մասին գրում են մտավորականներ, բայց մասնագիտական ելույթ չի եղել մեր ներկայացումների մասին, այլ արտահայտել են իրենց հույզերը, տպավորությունները, գաղափարները:

Ես շատ լավ հասկանում եմ, երբ Հենրիկ Հովհաննիսյանն ասում է, որ այսօր թատրոն չկա, այսինքն՝ «թատրոնը որպես հասարակական երեւույթ, պետության մտածողության արգասիք գոյություն չունի»: Ինչպե՞ս կարող է գոյություն ունենալ, եթե չկա պետական հասարակական մտածողություն: Դաշտն է դատարկ: Ասում են՝ թատրոնը ճգնաժամ է ապրում, ո՛չ, ճգնաժամ է ապրում հասարակությունը: Թատրոնը չի կարող ճգնաժամ ապրել, այն միշտ եղել է եւ լինելու է, որովհետեւ մարդս միշտ կարիք ունի կենդանի մարդու կողմից խաբվելու:

ԱՆԺԵԼԱ ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ

ԱԶՆԱՎՈՒՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ԱՅՑԸ

... Եվ նրան ուղեկցող անձինք

Ազնավուրի հետ է նրա իմպրեսարիոն՝ Լեւոն Սայանը

Ազնավուրի հայաստանյան այս այցի ժամանակ արտիստի կողքին միշտ տեսնում ենք համակրելի, շարժուն մի մարդու, որն անվերջ նկարահանում է: Ամեն մի հանդիպում, ամեն մի այց պահվում է պատմության համար:

Լեւոն Սայանն է՝ Շառլ Ազնավուրի իմպրեսարիոն:

«Լեւոնը վիթխարի աշխատանք է կատարում, ասում է Ազնավուրը: Նա Ֆրանսիայում դարձել է միակ միջազգային իմպրեսարիոն: Ըստ երեւույթին նա ծնվել է այդ զբաղմունքի համար»:

Ազնավուրը Լեւոն Սայանի հետ ծանոթացել է Նյու Յորքում, 1963 թվականին՝ Ազնավուրի համերգային շրջագայության ժամանակ:

Մեծ եղեռնից փրկված եւ Մարսելում ապաստանած ծնողների որդին բախտը փորձել էր ամեն ասպարեզում, սակայն հաջողության չէր հասել: 34 տարեկան հասակում, 1956 թվականին տեղափոխվում է ԱՄՆ եւ սկսում գրեթե ոչնչից. շաբաթական 34 դոլարով աշխատում է ռադիոգործարանում: Այնուհետեւ՝ տաքսու վարորդ, տպագրիչ, հացի գործարանի բանվոր:

Առաջին ծանոթությունից երկու տարի անց, 1965 թվականին Ազնավուրը Սայանին առաջարկում է դառնալ իր ելույթների բեմադրիչը: ԱՄՆ-ում, Կանադայում եւ Փարիզում կայացած ելույթներից հետո առաջարկում է տեղափոխվել Ֆրանսիա՝ կանոնավոր համագործակցության համար:

1971 թվականին Լեւոնը ծանոթանում է աշխարհահռչակ տենոր Մարիո դել Մոնակոյի հետ եւ 1972-ին կազմակերպում վերջինիս մենահամերգը Փարիզի «Փլեյել» համերգասրահում: Իսկ երբ 1979 թվականին վերջինս թողնում է բեմը, Սայանը դառնում է Պլասիդո Դոմինգոյի մենեջերը: Աշխատել է նաեւ Ռոբերտո Ալանյայի, Անջելա Գեորգիուի, Լայզա Մինելիի, Ֆրենկ Սինատրայի եւ ուրիշ ճանաչված արտիստների հետ:

1997 թվականի սեպտեմբերի 11-ին, Փարիզում, Ելիսեյան պալատում Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը Պատվո լեգեոնի շքանշան է հանձնում Լեւոն Սայանին:

- Այդ պահին ես հիշում էի մեծ կոտորածից հազիվ փրկված եւ 1922 թվականին Մարսելում ապաստանած իմ ծնողներին,- հիշում է Լեւոն Սայանը:

Ու այս օրերին, երբ Լեւոն Սայանը Հայաստանում է, երբ արդեն եղել է Ծիծեռնակաբերդում, կրկին ու կրկին իր ծնողներին է հիշում եւ նրանց պատմությունները դաժան ժամանակների մասին: Նաեւ ուրախ է, որ փրկված Հայաստան կա:

Ս. ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ

ԱՐՑԱԽ

Միքայել Չիհանյանի ցուցահանդեսը Ստեփանակերտում

Հայ նկարիչների ցուցահանդեսների հաճախակի կազմակերպումն արդեն բարի ավանդույթ է դարձել Արցախում: Ստեփանակերտցի արվեստասերների համար հերթական հաճելի անակնկալը ֆրանսահայ գեղանկարիչ Միքայել Չիհանյանի նկարների ցուցադրումն էր: Մերձավոր Արեւելքում ծնված եւ այժմ ֆրանսահպատակ Մ. Չիհանյանի նկարները ցուցադրվել են աշխարհի շատ երկրներում, սակայն հայրենիքում նա առաջին անգամ է հանդես գալիս իր գործերով, թեպետ արդեն երկու տարի բնակվում է Շուշիի շրջանի Քարինտակ գյուղում: Այստեղ նկարիչը հիմնել է իր ֆերմերային տնտեսությունը, ունի խոշոր եղջերավորների սեփական ֆերմա, որը, նրա խոսքերով՝ գոյության պահպանման միջոց է միայն: Զուտ արվեստաբանորեն՝ նա առայժմ ներշնչվում է ղարաբաղյան գունաշխարհի խորհրդով, փորձում բացահայտել տոհմիկ ղարաբաղյան բնավորության առանձնահատկությունների մեջ՝ գտնելու նրա ֆենոմենը:

Իր նկարներում Մ. Չիհանյանն, ի դեպ, մարդու գոյության արմատն ու սաղարթը չի դիտում ուղղածիգ իմաստով: Մարդկային էվոլյուցիան, գեղարվեստական ընկալմամբ, հարափոփոխ վիճակ է, որտեղ սկզբի ու վերջի համակցումը տեղի է ունենում առավելապես տրամաբանության եզրաշերտերով: Կոնկրետ, ստեփանակերտյան ցուցահանդեսում ներկայացված երկու տասնյակից ավելի գործերն այդ մտայնությամբ են կերտված: Պատահական չէ, որ նկարիչն իր թեմաները շարունակաբար նկարից նկար է տեղափոխում՝ շարքի ձեւով ներկայացնելով դրանք: Բնորոշ են «Մարդ Աստծո», «Ապրիլ» նկարաշարերը, որոնք մոնումենտալ մտածողության տեսանկյունից վերարտադրում են մարդկային հոգու էվոլյուցիան՝ բնականոն եւ անկանոն շրջադարձերով: Հատկանշական է, որ ամեն մի նկարի մեջ կան հայկականության ուրույն երանգներ, որոնք եթե անգամ թեմատիկ առումով առանձնացված չեն, այնուհանդերձ, հաստատում են մարդկային ընդհանուր պատմությունից հայ ազգի կտրված չլինելու փաստը:

Երբ հարցրինք նկարչին, թե պատրաստվու՞մ է նա արդյոք առաջիկայում երկրպագուներին հրամցնել զուտ արցախյան թեմաներով նկարներ, նա պատասխանեց, որ առայժմ այդպիսի կոնկրետ խնդիր չի դրել, բայց որ Արցախով ոգեշնչվածությունը գործնականորեն կանդրադառնա իր ստեղծագործությունների վրա, անկասկած է:

ՆԵՐՍԵՍ ԱՐՇԱԿՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

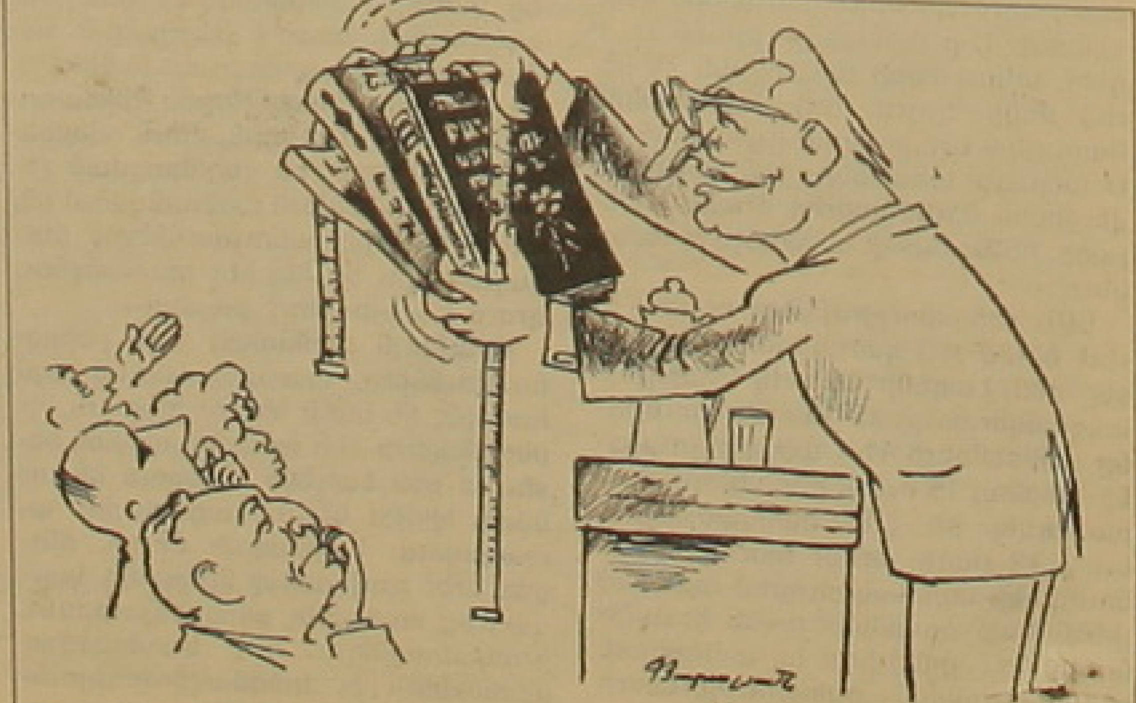

Գրաքննադատական չափումներ

Մարզական

Ավարտին է մոտենում ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության եվրոպական գոտու ընտրական մրցաշարը: Հոկտեմբերի 6-ին կկայանան վերջին տուրի հանդիպումները, որոնք էլ ի հայտ կբերեն եզրափակիչի մասնակիցներին, ինչպես նաեւ այն հավաքականներին, որոնք բաղձալի ուղեգրերը պետք է վիճարկեն անցումային խաղերում:

Հայաստան-Նորվեգիա. վճռորոշ հանդիպում

Ուսումնամարզական հավաքի է հրավիրվել 23 ֆուտբոլիստ

Ընտրական 5-րդ խմբում այնպիսի մրցաշարային իրավիճակ է ստեղծվել, որ վերջին տուրի բոլոր երեք հանդիպումներն էլ վճռորոշ նշանակություն ունեն տեղերի վերջնական բաշխման հարցում: Այսպես, Լեհաստանի հավաքականը, որն արդեն նվաճել է եզրափակիչի ուղեգիրը, հյուրընկալելու է Ուկրաինայի ընտրանուն, որը պայքարում է 2-րդ հորիզոնականը զբաղեցնելու համար: Այդ պայքարում ուկրաինացիների հակառակորդը Բելառուսի ընտրանին, Կարդիֆում մրցելու է Ուելսի հավաքականի հետ: Այս հանդիպման արդյունքը չափազանց կարեւոր նշանակություն ունի ոչ միայն բելառուսների, այլ նաեւ Հայաստանի հավաքականի համար, որը սեփական հարկի տակ հյուրընկալելու է նորվեգացիներին: Վերջիններիս հաղթելու դեպքում Հայաստանի հավաքականը կարող է ընտրական մրցաշարում գրավել 4-րդ տեղը (եթե ուելսցիները չկարողանան հաղթել Բելառուսի ընտրանուն), ինչը վատ արդյունք չէ եւ կարեւոր նշանակություն ունի հաջորդ ընտրական մրցաշարի վիճակահանության համար: Այնպես որ, հոկտեմբերի 6-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում կայանալիք Հայաստան-Նորվեգիա հանդիպումը մեր ֆուտբոլիստների համար անչափ կարեւոր նշանակություն ունի: Հիշեցնենք, որ Օսլոյում թիմերի միջեւ կայացած խաղն ավարտվել էր ոչ-ոքի արդյունքով (0-0):

Հայաստանի ազգային հավաքականը նորվեգացիների հետ հանդիպման նախապատրաստությունը կսկսի սեպտեմբերի 30-ից: Գլխավոր մարզիչ Վարուժան Սուքիասյանը նախապես հավաքի էր հրավիրել 24 ֆուտբոլիստի: Սակայն ինչպես տեղեկացրեց հավաքականների տեխնիկական տնօրեն Արմեն Խանդանյանը, բուլղարահայ դարպասապահ Արմանդո Համբարձումյանը, որը «Բոտեւից» տեղափոխվել է «Մարեկ», մարտին Երեւանում ստացած լուրջ վնասվածքից դեռ լիովին չի ապաքինվել, ուստի որոշել է Հայաստան չժամանել: Առայժմ հարցականի տակ է նաեւ «Սատուրնի» հարձակվող Անդրեյ Մովսիսյանի մասնակցությունը, որը վնասվածք է ստացել, չնայած Անդրեյը հավաստիացրել է, որ մինչեւ խաղը լիովին կապաքինվի:

Եվ այսպես, ուսումնամարզական հավաքին կմասնակցի 23 ֆուտբոլիստ: Հավաքականի կազմում 2 նորեկ է ընդգրկված՝ Տիգրան Դավթյանը «Շիրակից» եւ Ռոստովի ԲՄԱ-ի հարձակվող Միքայել Մարգարովը: Այս անգամ հավաքականում ընդգրկված չեն «Փյունիկի» խաղացողները:

Ներկայացնում ենք հավաքականի կազմը.

Դարպասապահներ՝ Ռոման Բերեզովսկի («Տորպեդո» Ռուսաստան), Հարություն Աբրահամյան («Սպարտակ»), Արամայիս Ազիզյան («Արարատ»):

Պաշտպաններ՝ Երվանդ Սուքիասյան («Կոռֆու» Հունաստան), Արկադի Դոխոյան («Սպարտակ»), Սարգիս Հովսեփյան («Զենիթ» Ռուսաստան), Հարություն Վարդանյան («Յանգ բոյզ» Շվեյցարիա), Հովհաննես Դեմիրճյան («Սպարտակ»), Արմեն Պետիկյան («Միկա»), Աղվան Մկրտչյան («Արարատ»):

Կիսապաշտպաններ՝ Ռոմիկ Խաչատրյան («Օլիմպիակոս» Կիպրոս), Արթուր Պետրոսյան («Յանգ բոյզ» Շվեյցարիա), Արթուր Ոսկանյան («Սպարտակ»), Կարեն Դոխոյան («Կռիլյա սովետով» Ռուսաստան), Ալբերտ Սարգսյան («Լոկոմոտիվ» Ռուսաստան), Արտակ Մինասյան (Սպարտակ»), Ֆելիքս Խոջոյան («Սպարտակ»):

Հարձակվողներ՝ Անդրեյ Մովսիսյան («Սատուրն» Ռուսաստան), Արմեն Շահգելդյան («Միկա»), Հայկ Հակոբյան («Սպարտակ»), «Տիգրան Դավթյան («Շիրակ»), Արարատ Հարությունյան («Շիրակ»), Միքայել Մարգարով (ԲՄԱ Ռոստով, Ռուսաստան):

ՇԱԽՄԱՏ

Խաղասեղանների մոտ կնստեն կանայք

Ընդամենը մի քանի օր առաջ ավարտվեց շախմատի Հայաստանի տղամարդկանց բարձրագույն խմբի առաջնությունը, իսկ այսօր արդեն Տիգրան Պետրոսյանի անվան շախմատիստի կենտրոնական տանը խաղասեղանների մոտ կնստեն կանայք՝ վիճարկելու ՀՀ չեմպիոնի կոչումը: Մրցակարգի համաձայն, առաջնությանն իրավունք ունեին մասնակցելու 12 շախմատիստուհիներ, սակայն երեկ կայացած վիճակահանության ժամանակ պարզվեց, որ մրցաշարին չեն մասնակցելու միջազգային գրոսմայստերներ Էլինա Դանիելյանն ու Լիլիթ Մկրտչյանը: Վերջինս հանդիսանում է հանրապետության ներկայիս չեմպիոնուհին:

Վիճակահանությամբ մասնակիցները ստացան հետեւյալ համարները. 1. միջազգային վարպետ Գոհար Հլղաթյան, 2. Հերմինե Մխիթարյան, 3. Անի Դարբինյան, 4. ազգային վարպետ Նարինե Գասպարյան, 5. Նաիրա Հայրապետյան, 6. Նարինե Դումանյան, 7. միջազգային վարպետ Նելլի Աղինյան, 8. Սիրանույշ Անդրեասյան, 9. ազգային վարպետ Լիլիթ Գալոյան, 10. ազգային վարպետ Նոնա Սահակյան:

Այսպիսով, այսօր մեկնարկային տուրում կհանդիպեն Հլղաթյան–Սահակյան, Մխիթարյան–Գալոյան, Դարբինյան–Անդրեասյան, Գասպարյան–Աղինյան, Հայրապետյան–Դումանյան զույգերը: Խաղերի սկիզբը՝ ժամը 14-ին:

Սահմանված են նաեւ դրամական մրցանակներ: Հաղթողին կտրվի 300 հազար դրամ, 2-րդ մրցանակակրին՝ 200 հազար, 3-րդին՝ 100 հազար: 60 եւ 40 հազար դրամ կստանան համապատասխանաբար 4-րդ եւ 5-րդ տեղերը զբաղեցրած շախմատիստուհիները: Մնացած մասնակիցները վաստակած յուրաքանչյուր միավորի դիմաց կստանան 5 հազարական դրամ:

ՈՒԵՖԱ-Ի ԳԱՎԱԹ

«Ռապիդ»-«Պարի Սեն Ժերմեն» խաղը մնաց անավարտ

Կայացան ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկության 1/64 եզրափակիչի պատասխան հանդիպումները: Բուխարեստում տեղի «Ռապիդի» եւ «Պարի Սեն Ժերմենի» մրցախաղում, ինչպես եւ Ֆրանսիայում, հաշիվը չբացվեց: Լրացուցիչ ժամանակի 2-րդ րոպեին ֆրանսիացի Ալաիզին գրավեց մրցակցի դարպասը, սակայն խաղը հաղթական ավարտի հասցնել չհաջողվեց, քանի որ 13-րդ րոպեին մարզադաշտի լուսարձակների էլեկտրամատակարարումն ընդհատվեց: Խաղը մնաց անավարտ, եւ այժմ հանդիպման վերջնական արդյունքի վերաբերյալ պետք է որոշում կայացնի ՈՒԵՖԱ-ի կարգապահական կոմիտեն:

Մյուս հանդիպումներում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները.

«Ֆյուլկիր» Իսլանդիա–«Ռոդա» Հոլանդիա՝ 1-3
«Հերտա» Գերմանիա–«Վեստեռլո» Բելգիա՝ 1-0
«Մաքքաբի» Իսրայել–«Դինամո» Խորվաթիա՝ 1-1
«Տիրոլ» Ավստրիա–«Վիկտորիա» Չեխիա՝ 1-0
«Գազիանտեպսպոր» Թուրքիա–«Հապոել» Իսրայել՝ 1-1
Ընդգծված թիմերը կշարունակեն պայքարը հաջորդ փուլում:

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Ջորդանը վերադառնում է մեծ բասկետբոլ

Ամերիկացի աշխարհահռչակ բասկետբոլիստ Մայքլ Ջորդանը լրագրողներին պաշտոնապես հայտարարել է, որ վերադառնում է մեծ բասկետբոլ: Այս մրցաշրջանում նա հանդես կգա բասկետբոլի ազգային ասոցիացիայի «Վաշինգտոն Ուիզըրդս» թիմում: Ջորդանը լրագրողներին նաեւ զգուշացրել է, որ իրենից չպետք է հրաշք ակնկալել: Վերադարձի գլխավոր պատճառը մարզաձեւի նկատմամբ մարզիկի անսահման մեծ սերն է: Մայքլ Ջորդանը հանդիսանում էր ակումբի բաժնետերերից մեկը: Այժմ, երբ նա կրկին պատրաստվում է խաղահրապարակ դուրս գալ, պետք է վաճառի իր բաժնետոմսերը: Ըստ գործող կարգի, ակումբների տերերն իրավունք չունեն հանդես գալու իրենց թիմերի կազմերում: Այդ իսկ պատճառով էլ Ջորդանն արդեն պատրաստել է փաստաթղթերն՝ իրեն պատկանող բաժնետոմսերի վաճառքն իրականացնելու համար:

Երջանկաբեր չորս րոպեներ «Դեպորտիվոյի» համար

«Բայերն» ընթանում է առանց միավորի կորստի

Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում «E», «F», «G» եւ «H» խմբերում տեղի ունեցան 2-րդ տուրի հանդիպումները: Տուրն անցավ դաշտի տերերի առավելությամբ, որոնք տոնեցին 5 հաղթանակ, մեկ խաղ ավարտեցին ոչ-ոքի, 2-ում՝ պարտվեցին: Խփվեց 22 գնդակ, որից 14-ը՝ դաշտի տերերի կողմից: 16 թիմերից միայն Լեւերկուզենի «Բայերն» է ընթանում առանց միավորի կորստի՝ տոնելով 2-րդ անընդմեջ հաղթանակը:

«E» խմբում առաջատարները միավորների զգալի կորուստ ունեցան: «Յուվենտուսը» հյուրընկալվելիս ոչ-ոքի խաղաց «Ռուսենբորգի» հետ, թեեւ կարող էր եւ հաղթել: Դաշտի տերերը հաշիվը հավասարեցրին շնորհիվ 11 մ հարվածի: Իսկ ահա, «Պորտոն» 0-1 հաշվով զիջեց «Սելթիկին»:

«F» խմբում իր 2-րդ անընդմեջ հաղթանակը տարավ «Բայերը»: «Բարսելոնի» հետ հանդիպումը գերմանացի ֆուտբոլիստների համար անհաջող դասավորվեց: 22-րդ րոպեին հյուրերը բացեցին հաշիվը, իսկ 7 րոպե անց «Բայերի» դարպասապահ Բուտը չկարողացավ դիպուկ հարված կատարել 11 մ նշանակետից: Ի պատիվ դաշտի տերերի, նրանք ընդմիջումից հետո իրենց մեջ ուժ գտան խաղում բեկում մտցնելու եւ հանդիպումը շահելու համար:

Կրկին անհաջողության մատնվեց «Ֆեներբախչեն», որն այս անգամ զիջեց «Լիոնին»:

Չափազանց լարված մրցապայքար ծավալվեց «Դեպորտիվոյի» եւ «Մանչեսթր յունայթեդի» մրցախաղում, որը դրամատիկ վախճան ունեցավ: Հյուրերը մինչեւ խաղի 86-րդ րոպեն առջեւից էին ընթանում 1-0 հաշվով, սակայն վերջին 4 րոպեում դաշտի տերերը 2 անգամ հասան հաջողության:

Սեփական հարկի տակ հաղթեց նաեւ «Լիլը», որի մրցակիցն էր «Օլիմպիակոսը»:

«H» խմբում անհաջող է հանդես գալիս Մոսկվայի «Սպարտակը»: «Բավարիայի» հետ խաղում սպարտակցիները ոչնչով աչքի չընկան: Արդեն առաջին խաղակեսում «Բավարիան» երկու անպատասխան գնդակ ուղարկեց «Սպարտակի» դարպասը: Երբ ընդմիջումից հետո Բարանովը կրճատեց հաշվի տարբերությունը, թվում էր, թե կրկնվելու է «Ֆեյենորդի» հետ նախորդ հանդիպման սցենարը, երբ սպարտակցիներին հաջողվեց ի վերջո խաղն ավարտել ոչ-ոքի արդյունքով: Սակայն Էլբերի խփած 3-րդ գնդակն ի չիք դարձրեց սպարտակցիների բոլոր հույսերը:

Որոշ չափով անսպասելի էր «Սպարտայի» խոշոր հաշվով հաղթանակը «Ֆեյենորդի» նկատմամբ: Անշուշտ, արդյունքի վրա ազդեց նաեւ 36-րդ րոպեին հյուրերի խաղացող Գոբբելի հեռացումը խաղադաշտից:

Խաղերի արձանագրություններից

«E» խումբ

«Ռուսենբորգ»—«Յուվենտուս» 1-1 (0-0)
0-1՝ Դել Պիեռո (85), 1-1՝ Սկամմելսրուդ (89՝ 11 մ)

«Սելթիկ»—«Պորտո»՝ 1-0
Լարսոն (36)

«F» խումբ

«Ֆեներբախչե»—«Լիոն»՝ 0-1 (0-0)
Դելմոտ (89)

«Բայեր»—«Բարսելոնա»՝ 2-1 (0-1)
0-1՝ Էնրիկե (22), 1-1՝ Բաստուրկ (52), 2-1՝ Նոյվիլ (69)

«G» խումբ

«Դեպորտիվո»—«Մանչեսթր»՝ 2-1 (0-1)
0-1՝ Սկոուլզ (40), 1-1՝ Պանդիանի (86), 2-1՝ Նայբետ (88)

«Լիլ»—«Օլիմպիակոս»՝ 3-1 (2-0)
1-0՝ Բակարի (33), 2-0՝ Շեյրու (44), 3-0՝ Սաֆոռո (79), 3-1՝ Գիանակոպուլոս (90)

«H» խումբ

«Սպարտակ»—«Բավարիա»՝ 1-3 (0-2)
0-1՝ Սալիխամիջիչ (16), 0-2՝ Էլբեր (41), 1-2՝ Բարանով (64), 1-3՝ Էլբեր (74)

«Սպարտա»—«Ֆեյենորդ»՝ 4-0 (2-0)
Հաշեկ (25), Լաբանտ (36՝ 11 մ), Կինցլ (71), Միխալիկ (74):

«E» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Յուվենտուս	2	1	1	0	4-3	4
2. Սելթիկ	2	1	0	1	3-3	3
3. Պորտո	2	1	0	1	2-2	3
4. Ռուսենբորգ	2	0	1	1	2-3	1

«F» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բայեր	2	2	0	0	3-1	6
2. Բարսելոն	2	1	0	1	4-2	3
3. Լիոն	2	1	0	1	1-1	3
4. Ֆեներբախ.	2	0	0	2	0-4	0

«G» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Դեպորտիվո	2	1	1	0	4-3	4
2. Լիլ	2	1	0	1	3-2	3
3. Մանչեսթր	2	1	0	1	2-2	3
4. Օլիմպիակ.	2	0	1	1	3-5	1

«H» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Սպարտա	2	1	1	0	4-0	4
2. Բավարիա	2	1	1	0	3-1	4
3. Սպարտակ	2	0	1	1	3-5	1
4. Ֆեյենորդ	2	0	1	1	2-6	1

օրվա հետքով

ԱՊՀ

ՀՀ վարչապետը Մոսկվայում կմասնակցի կառավարությունների ղեկավարների խորհրդի նիստին

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը սեպտեմբերի 27-ին կմեկնի Մոսկվա՝ մասնակցելու ՌԴ մայրաքաղաքում սեպտեմբերի 28-ին տեղի ունենալիք ԱՊՀ անդամ երկրների կառավարությունների ղեկավարների խորհրդի նիստին:

Ինչպես հայտնեցին կառավարության տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, վարչապետի գլխավորած պատվիրակության կազմում են կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Մանուկ Թոփուզյանը, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը, արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ Լեւոն Մկրտչյանը, ԱՊՀ մարմիններում ՀՀ մշտական լիազոր ներկայացուցիչ Սուրեն Հարությունյանը, ՌԴ-ում ՀՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Սուրեն Սահակյանը, ԱՊՀ տնտեսական խորհրդին կից տնտեսական հարցերի հանձնաժողովում ՀՀ լիազոր ներկայացուցիչ Արտակ Վարդանյանը, կառավարության աշխատակազմի եւ արտաքին գործերի նախարարության համապատասխան վարչությունների ղեկավարներ:

ԱՊՀ երկրների կառավարությունների ղեկավարների հերթական այս հանդիպմանը նախատեսվում է քննարկել 2001 թ. մայիսի 31-ին Մինսկում կայացած խորհրդի նախորդ նիստի որոշումների կատարման ընթացքը, ինչպես նաեւ ԱՊՀ երկրների տնտեսական խորհրդի եւ արտգործնախարարների խորհրդի ներկայացրած ավելի քան մեկուկես տասնյակ հարցեր, այդ թվում՝ 2002 թվականից ԱՊՀ անդամ երկրների հակաահաբեկչական կենտրոնի գործունեության ֆինանսական ապահովման, Համագործակցության երկրների երկաթուղային տրանսպորտի ոլորտում համաձայնեցված սակագնային քաղաքականության հաստատման հայեցակարգի վերաբերյալ ԱՊՀ պետությունների կառավարությունների ղեկավարների խորհրդի 1996 թ. հոկտեմբերի 18-ի որոշման կատարման ընթացքի, 2002 թվականին ԱՊՀ հակաօդային պաշտպանության միացյալ համակարգի ստեղծման եւ զարգացման համար ֆինանսական միջոցների հատկացման մասին:

Խորհրդի նիստում զգալի տեղ է հատկացված մշակութային եւ գիտակրթական համագործակցության խնդիրներին: Կառավարության ղեկավարների քննարկմանը կներկայացվեն մշակութային արժեքների ներմուծման եւ արտահանման, ԱՊՀ երկրներում բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների մասնաճյուղերի ստեղծման եւ գործունեության կարգի վերաբերյալ համաձայնագրերի, Մոսկվայի Մ. Լոմոնոսովի անվան պետական համալսարանին հիմնարար բնական գիտությունների բնագավառում կադրերի պատրաստման գծով ԱՊՀ պետություններում բազային կազմակերպության կարգավիճակ շնորհելու մասին որոշումների նախագծերը:

Քննարկման կդրվեն նաեւ 2002 թ. ԱՊՀ մարմինների միասնական բյուջեի, ԱՊՀ երկրների վարչապետների խորհրդի հաջորդ նիստի օրակարգի, տեղի ու ժամանակի հաստատման խնդիրները:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունը, ՀՀ կառավարության 2001 թվականի սեպտեմբերի 12-ի N 840 որոշման հիման վրա գործելով որպես «Երեւանի էլեկտրացանց», «Հյուսիսային էլեկտրացանց», «Հարավային էլեկտրացանց» եւ «Կենտրոնական էլեկտրացանց» փակ բաժնետիրական ընկերությունների մասնավորեցման մասին» ՀՕ 206 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք, ՀՀ պաշտոնական տեղեկագիր N 29, 01.09.01 թ) 12-րդ հոդվածով նախատեսված ադմինիստրատոր (այսուհետ՝ Ադմինիստրատոր), հրավիրում է բոլոր այն ռեզիդենտ եւ ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, ֆիզիկական անձանց, համայնքներին, որոնք 2001 թվականի սեպտեմբերի 11-ի դրությամբ պայմանագրային հարաբերությունների մեջ են «Երեւանի էլեկտրացանց», «Հյուսիսային էլեկտրացանց», «Հարավային էլեկտրացանց» կամ «Կենտրոնական էլեկտրացանց» փակ բաժնետիրական ընկերությունների հետ, եթե այդ պայմանագրերից ծագած պարտավորությունները չեն դադարել 2001 թվականի սեպտեմբերի 11-ի դրությամբ հաստատման ներկայացնել այդ պայմանագրերը ադմինիստրատորին:

Պայմանագրերի հաստատման կարգը եւ պայմանները սահմանված են ՀՀ կառավարության 2001 թվականի սեպտեմբերի 12-ի N 840 որոշմամբ:

Հաստատման ենթակա չեն էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովի կողմից հաստատված օրինակելի ձեւին համապատասխանող՝ սպառողների հետ կնքված էլեկտրաէներգիայի մատակարարման պայմանագրերը, էներգետիկայի կարգավորող հանձնաժողովի կողմից գրանցված պայմանագրերը, Ադմինիստրատորի կողմից վավերացված պայմանագրերը, 2001 թվականի սեպտեմբերի 11-ից հետո կնքված պայմանագրերը, աշխատանքային պայմանագրերը, կոլեկտիվ պայմանագրերը:

Պայմանագրերը հաստատման ներկայացնելու ժամկետը սահմանվում է սկսած 2001 թվականի սեպտեմբերի 26-ից մինչեւ հոկտեմբերի 26-ի ժամը 18.00-ն: Այդ ժամկետից ուշ ներկայացված պայմանագրերը Օրենքի ուժով համարվում են լուծված, անկախ ներկայացման ժամկետի խախտման պատճառից:

Դիմումները ընդունվում են յուրաքանչյուր օր մինչեւ 18:00, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից: Դիմումները կարող են ներկայացվել առձեռն կամ փոստով՝ ՀՀ, քաղաք Երեւան, 375010, Մելիք Ադամյան 1:

Ադմինիստրատորը դիմողների համար մատչելի կդարձնի դիմումի օրինակելի ձեւերը:

Առձեռն ներկայացվող դիմումների ընդունման համար նախարարության մուտքի մոտ (Երեւան, Մելիք Ադամյան 1) տեղադրված է տաղավար: Տաղավարի աշխատակիցը ընդունում է առձեռն ներկայացված դիմումը, գրանցամատյանում կատարում գրառում՝ նշելով դիմումի ընդունման օրը, դիմողի անվանումը (ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անուն ազգանունը), գտնվելու վայրը (բնակության վայրը), դիմումի առարկան՝ պայմանագրի հաստատում, պահանջի հաստատում, պայմանագրի վավերացում, դիմումին կից փաստաթղթերի էջերի քանակը: Դիմումը ներկայացնող անձը ստորագրում է գրանցամատյանում:

Հաստատման ենթակա պայմանագրերի կողմերը պայմանագրերը ադմինիստրատորին հաստատման ներկայացնելիս դիմումին կցում են՝

ա) պայմանագրի պատճենը (ներառյալ փոփոխություններն ու լրացումները)

բ) տեղեկություններ պայմանագրի ընթացքի վերաբերյալ (ներառյալ կատարողական ակտերի, լրիվ կամ մասնակի վճարումներ կատարելը հավաստող փաստաթղթերի պատճենները, տեղեկություններ պարտավորությունների կատարումն ապահովող միջոցների մասին, այլ փաստաթղթեր)

գ) այլ պարզաբանող փաստաթղթեր, ըստ դիմողի հայեցողության, որոնք կարող են հիմնավորել սույն հայտարարության մեջ նշված մերժման հիմքերի բացակայությունը,

Ստացված դիմումներն ադմինիստրատորը քննարկում է դիմումը ստանալու օրվանից 30-օրյա ժամկետում: Ընդունված որոշման մասին ադմինիստրատորը ծանուցում է դիմողին եւ համապատասխան ԷՔ ընկերությանը, միաժամանակ համապատասխան տեղեկատվությունը փակցնում է նախարարության մուտքի մոտի ցուցանակին:

Պայմանագրի հաստատումը ենթակա է մերժման, եթե՝

ա) պայմանագրի առարկան կապ չունի ԷՔ ընկերության հիմնական տնտեսական գործունեության հետ, կամ

բ) չեն ապահովվել դիմումի ներկայացման պահանջները, կամ

գ) պայմանագրի շարունակման դեպքում ԷՔ ընկերության համար ակնկալվող տնտեսական օգուտները էական չեն եւ պայմանագրի չհաստատումը ընկերության համար չի առաջացնի զգալի տնտեսական վնասներ կրելու ռիսկ, կամ

դ) պայմանագրի պայմանները պակաս բարենպաստ են, քան դիմումի քննարկման պահին այլ անձի կողմից տվյալ շուկայում առաջարկվող նույն որակի եւ ծավալի ապրանքի, ծառայության կամ աշխատանքի պայմանները, կամ

ե) առկա են պայմանագրի անվավերության ՀՀ քաղաքացիական օրենսդրությամբ նախատեսված հիմքեր, կամ

զ) դիմումը ներկայացվել է օրենքով եւ սույն հայտարարությամբ սահմանված ժամկետի խախտմամբ:

Մերժման հիմքերի բացակայության դեպքում ադմինիստրատորը որոշում է կայացնում պայմանագիրը հաստատելու մասին: Հաստատված պայմանագրերը շարունակում են իրենց գործողությունը: Ադմինիստրատորը հաստատված պայմանագրերի ամփոփ ցանկը ներկայացնում է տվյալ ԷՔ ընկերությանը՝ Օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո 90 օրվա ընթացքում:

Մերժված դիմումներն ադմինիստրատորի կողմից կրկնակի քննարկման, վերանայման ենթակա չեն:

Պայմանագրի հաստատումը մերժելու դեպքում նշված պայմանագիրը համարվում է լուծված՝ Օրենքի ուժով: Պայմանագրի կողմը Ադմինիստրատորին պայմանագրի լուծման հիմքով վնասի հատուցման պահանջ կարող է ներկայացնել միայն պատճառված իրական վնասի չափով՝ ՀՀ կառավարության 12.09.01 թ թիվ 840 որոշմամբ հաստատված «Ադմինիստրատորի գործունեության կարգի եւ պայմանների» 7-րդ բաժնով սահմանված կարգով եւ ժամկետներում:

MDF

Job Opening

Micro-enterprise Development Fund "Kamurj" is a non-profit institution in Armenia created by Save the Children/US and CRS and is providing microfinancial services to over 5,600 Armenian women micro-entrepreneurs in Yerevan, Gyumri, Vanadzor and Sisian areas.

MDF Kamurj is currently looking to recruit an Accountant.

The Accountant will be located in Yerevan and will frequently travel to Kamurj's Gyumri and Vanadzor branches. S/he will be responsible for the financial oversight and analysis of Kamurj's Gyumri and Vanadzor branch activities

Requirements:

University degree.
Good knowledge of computers and finance management software.
Accurate and excellent organizational skills.
Budget planning and supervisory skills.
Honesty and open personality.

Minimum one year work experience in finance/accounting, as well as fluent English skills are essential.

Interested candidates are asked to bring a resume to MDF Kamurj office in Yerevan. Only short listed candidates will be invited for an interview.

Address: 52 Yerznkyan Str. (near to the metro station "Barekamutyun").
Tel. 5489433, 548944, 548945, 548946.

The deadline for applications is October 10, 2001.

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելն աշխատանքի է հրավիրում բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների.

- Համակարգչային ծրագրավորողներ
- Ինտերնետային բնագավառի մասնագետներ
- Ինտերնետ եւ հեռահաղորդակցության ծառայության վաճառքի գործակալներ

Պահանջվում է.

Բարձրագույն մասնագիտական կրթություն: Անգլերենի իմացությունը պարտադիր է:

Ցանկացողները մինչեւ 2001 թ. հոկտեմբերի 10-ը կարող են դիմել Արմենտելի կադրերի ղեկավարման վարչություն (Երեւան, Ահարոնյան 2, 516 սենյակ, հեռ. 28.23.22):

Անհրաժեշտ է ներկայացնել կրթության վերաբերյալ փաստաթղթեր, համառոտ կենսագրական տվյալներ (ռեզյումե հայերենով, անգլերենով):

ԱՐՄԵՆՏԵԼ ՀԶ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In English, Russian, Armenian and Turkish

Հետաքննող լրագրողների ընկերակցություն

Դիմեք «Ինֆորմացիայի ազատության» կենտրոն, երբ պաշտոնյաները մերժում են ձեզ ինֆորմացիա տալ:
Հասցե՝ Երեւան, Դեղատան փող. 4, բն. 1 ա, հեռ. 524105, 529240
էլ. փոստ shushan@internews.am. versused@arminco.com

@rminco
Global Telecommunications

ՆՈՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ինֆորմացիայի վերականգնում
- Համակարգչային սարքավորումների վերանորոգում

ՆՈՐ ԳՆԵՐ, ՆՈՐ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԻՆՏԵՐՆԵՏ քարտի օգտագործում 20% ցածր գներով

- Գիշերայինը՝ ամսական $ 20
- Շուրջօրյան՝ ամսական $ 50
- Էլ. փոստը՝ ամսական $ 10

Հեռ.՝ 52-43-51, 52-63-26
E-mail: support@arminco.com
WEB: http://www.arminco.com

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 21. 09. 2001 Գինը՝ 100 դրամ